

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

- Sorter til dyrkning i 2015, side 3
- Tilvækst til over 20 ton på 5T gårde, side 24
- 41.000 tons sukker overført fra 2014 til 2015, side 28
- Igen et nemt efterår, side 34

Ren bolsjebutik den 13. januar

annonce

Den tidligste såning nogensinde, en tør sommer, et middelmådigt efterår og et fornuftigt høstvejr. Det var, i en nøddeskal, betingelserne for roedyrkningen 2014.

Et bjerg af sukker har hobet sig op i Europa og det skal der lige ryddes op i til næste år, men så har vi forhåbentlig fuld drøn på igen med sukkerproduktionen i Danmark, som forventeligt ikke bliver mindre på den anden side af 2017.

Og forsøgsresultaterne! Læs dem nu grundigt. Det er atter en gang meget interessant læsning for den moderne roedyrker. Tendensen er den samme som for mange år tidligere. De orange sorter ligger meget klart i den gode ende af skalaen med hensyn til sukkerudbytte. JOLLINA KWS ligger nummer et af de gamle sorter - både når der beregnes ud fra treårsgennemsnit og når dyrkningsåret 2014 betragtes isoleret.

Prøvesorten DANICIA KWS har vist sit værd. Den ligger højest af samtlige nye sorter med et forholdstal på 103 og ikke mindre end 105, når der ses på treårssnit. DANICIA KWS kan på mange måder betragtes som noget nær den ideelle roesort, og vi forventer, at den vil indtage markedet med en ret stor markedsandel.

Sorten har ikke en superhøj sukkerprocent, men den ligger i den gode ende og på mange måder kombinerer den JOLLINA KWS' høje rodbytte med en forbedret sukkerprocent, i retning af den vi husker for sorten CORVINIA. Hertil lægges en markant forbedring med hensyn til stokløbning. Sorten er tilmed meget robust og har vist sig at give et meget stabilt udbytte, lige fra Tyskland, Frankrig og Spanien til Skandinavien.

Og nematoderne. Dem har vi efterhånden styr på. Skulle man blindt tolke årets forsøgsresultater ville konklusionen let blive: Nu har KWS "lukket hullet" mellem NT- og RT-sorterne. Som det fremgår af tabeloversigterne over årets almindelige forsøgsresultater har ingen konkurrerende RT-sort kunnet matche KWS' NT-sort LOUISA KWS. Og det gælder både tredje- og andenårskandidaterne. Og springer vi til generationen af prøvesorter, er billedet det samme for NT-sorten CANTONA KWS, som dog ligger godt et par procent højere end LOUISA KWS, hvor der ikke er infektion af nematoder.

Når blikket vendes mod nematodforsøgene var det en overraskelse for mig at se, hvor store merudbytter NT-sorterne har kunnet præstere i 2014. Mere end 60 % i merudbytte ved infektion af nematoder. Man kniber sig selv i armen og ser sig hensat til Julietta-tidens fantastiske landvindinger. Men nej, det er ganske vist en halv gang mere i udbytte for mange af de højestydende NT-sorter.

Endelig en kort bemærkning til KWS' nye prøvesort i rizomania-segmentet. Af alle nye sorter ligger sorten ORLENA KWS højest - hvad enten der ses på treårsgennemsnitter eller på forsøgsresultater for 2014. Merudbytterne er her på hele 5 %.

Så glæd dig til 2015. Der er en ren bolsjebutik i vente ved bestilling til januar.

Med venlig hilsen

Konsulent
Elo West Larsen
KWS Scandinavia A/S

Jollina KWS
Jollina KWS
Cantona KWS
Louisa KWS
Orlena KWS
Louisa KWS
Elora KWS
Jollina KWS
Danicia KWS
Elora KWS

Kontakt

KWS Scandinavia A/S
Åmarksvej 31
4891 Toreby L.
Telefon: 5484 3211
Mobil: 2020 1516
Mail: elo.larsen@kws.com
www.kws.dk
www.kwsbeetclub.dk

SukkerroeNyt

Udgivet af
Danske Sukkerroedyrkere
Axelborg, Axeltorv 3,1.
1609 København V
Tlf.: 33 39 40 00
Fax: 33 39 41 41
E-mail: ks@lf.dk
www.danskesukkerroedyrkere.dk
ISSN: 1395-136X
ISSN: 2245-9391 (online)

Ansvarshavende
redaktør:
Klaus Sørensen

Redaktionsudvalgsmedlemmer:

Gdr. Michael Hansen
Kettinge
Mobil 6139 1465

Gdr. Flemming Høegh
Nr. Alslev
Mobil 5174 0115

Gdr. John Reese Jensen
Slagelse
Mobil 2859 4244

Gdr. Hans-Erik Povlsen
Odense SØ
Mobil 2045 2035

NBR Nordic Beet Research
Forsøgsschef Jens Nyholm Thomsen
Sofiehøj
Højbygaardvej 14
DK-4960 Holeby
www.nordicbeet.eu
Tlf: +45 54 69 14 40

Annoncer:

Ekstrøm Annonce-Service ApS.
Bagsværd Hovedgade 296-298
2880 Bagsværd
Tlf. 4444 7747
Fax 4444 6747
Mail: roenyt@annonce-service.dk

DTP, repro & tryk:
Glumsø Bogtrykkeri A/S
Østergade 17B
4171 Glumsø
Miljøcertificeret efter ISO 14001

Bladet udkommer fire gange om
året: februar, april, august og
december måned. Det sendes til
alle sukkerroedyrkere med kontrakt
på levering af sukkerroer til Nordic
Sugar og distribueres gennem post-
væsenet.

Oplag: 2.200

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Annoncetext til
forsiden:

Forsøgsarbejde
ved
Christianssæde.

Rekord igen

Jørn Dalby

Vi er på vej mod en ny rekord i sukkerudbytte pr. ha. Den tidlige såning, det gode vejr igennem hele vækstsæsonen og ikke mindst det store engagement, der er hos alle dyrkere, har givet det største udbytte indtil nu. Også selvom det var tørt nogle steder hen over sommeren.

Vi har i Danmark en af de bedste strukturer i roedyrkingen sammenlignet med de andre lande i EU. Roerne bliver dyrket på den bedste jord og tæt på fabrikkerne. Det giver os en tro på fremtiden – en tro på at roedyrkingen i Danmark fortsat er konkurrencedygtig, når sukkerkvoterne forsvinder i 2017. Vi kan dog ikke hvile på laurbærene, andre lande har også rekordudbytter i sigte i år, så overlæggen sættes lidt op for hvert år!

Desværre ser vi lige nu store prisfald på sukker i EU, og dette sammenholdt med store udbytter i alle EU lande gør, at roepriisen kommer under pres. Vi vil i Danske Sukkerroedyrkere arbejde for, at vi bevarer troen på fremtiden, og at roer fortsat skal have en plads i vores sædskifte til gavn for vores økonomi og arbejdspladser i lokalsamfundet. Det kræver, at Nordic Sugar også tror på fremtiden, og at de medvirker til at nå en fornuftig løsning på de udfordringer, der ligger foran os de næste 2-3 år. Vi har bevist igennem mange år, at vi har taget ansvar og lavet aftaler, der har medvirket til den struktur, vi har i dag, og det vil vi også i fremtiden.

Roepris 2015

Her først i december er der ingen aftale for 2015 om roepriisen. I forhandlingerne først på sommeren tog vi fra Danske Sukkerroedyrkere ændringerne i sukkerprisen med ind i vores vurdering til roepriisen for 2015, men tilbuddet fra Nordic Sugar på EU's mindstepris var ikke et reelt tilbud, blot et udtryk for lovens mindstekrav. Udviklingen i sukkerprisen og prisen på alternative afgrøder sætter ganske rigtigt et andet udgangspunkt end for et år siden, men i andre lande i EU har man tidligere på året lavet aftaler og vist, at prisen hører hjemme på et højere niveau end EU's mindstepris. Vi ser frem til kommende forhandlinger med en forventning om, at vi herefter fortsat har en optimisme og tro på roedyrkingen i Danmark – også i tider, hvor prisstrukturen er en anden og sukkermarkedet under pres.

Næsten i mål med tilbagebetaling af EU-produktionsafgiften

I årets løb har vi sammen med NaturErhvervstyrelsen og Nordic Sugar arbejdet ihærdigt på at få tilbagebetalt 161,4 mio. kr, som EU har opkrævet for meget i produktionsafgift i årene 2002-05. Heraf skal 85,5 mio. kr tilbage til de daværende ca. 6.100 sukkerroedyrkere, hvoraf under 1.000 fortsat er dyrkere i dag. Resten af beløbet går til Nordic Sugar.

Det har ikke været nogen simpel opgave at finde frem til mange af de tidligere dyrkere, hvoraf mange har været nød til at indsende opdaterede oplysninger, men vi er nu tæt på at være i mål. Aktuelt mangler der således kun oplysninger fra ca. 150 tidligere dyrkere, og der kommer fortsat oplysningskemaer ind.

Listen over de sidste dyrkere kan ses på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside (samt link på vores egen hjemmeside), og jeg vil opfordre til, at man tager et kig på listen. Kender man nogen på listen, så prik dem på skulderen og gør dem opmærksom på, at der ligger en pose penge og venter. Det er en hjælp til vores tidligere medlemmer, og resterende uafhængede midler går blot retur til EU i september 2015.

NYT FRA MARK OG FORSØG

Sorter til dyrkning i 2015

I tabellen "Sorter til dyrkning 2015" beskrives de sorter, som Sortskommissionen har valgt til dyrkning i 2015.

Sortskommissionen prioriterer det højt at tilbyde højtydende, højtafkastende

*Af forsøgschef
Jens Nyholm
Thomsen*

stabile sorter, som samtidigt giver en høj råvarekvalitet til oparbejdning på fabrikken. En vigtig parameter er rodformen. En roe med en udvisket eller næsten ikke eksisterende rodfure kan meget lettere vaskes og har ikke så meget jord på roen inden vask.

Hvis den samtidigt sidder højt, vil renhedsprocenten ofte kunne hæves alene med sortsvalget. For at sikre stabile sorter med høj dyrkningssikkerhed prioriterer Sortskommissionen tolerance overfor nematoder højt sammen med en lav stokløbningstendens.

Når Sortskommissionen vurderer de enkelte sorter, gøres det på baggrund af oplevelserne i praksis samt forsøgsre-

sultaterne. I tabellen "Sorter til dyrkning 2015" er det alene forsøgsresultaterne, der er basis for den talmæssige beskri-

Valg af sukkerroesort

- højt økonomisk afkast
- højt sukkerudbytte
- høj udbyttestabilitet
- højt sukkerindhold
- høj renhedsprocent
- lav stokløbningstendens
- spire sikkert og ensartet på et højt niveau
- tolerance over for nematoder på arealer med nematoder
- lav modtagelighed overfor blad-sygdomme

		2011	2012	2013	2014	Stabilitet	Tillid til højeste udbytte	Økonomi (kr/ha) I alt	Rod t/ha	Sukker %	Sukker (t/ha)	Vh. jord %	Amino-N	IV-tal	Planter Tidlig	Planter Max	Stok1 (tidl) 0/00	Stok 0/00	Højde mm	Bladdække Sc. 1-100	Rodfure Sc. 1-9	Vaskbar Sc. 1-9	Grene Sc. 1-9	Meldug Naturlig smitte 12/9	Rust Naturlig smitte 22/10	Topsundhed* Naturlig smitte 13/11	Ramu-laria Ramularia smitte 17/10
Gns dyrkede relativ		100	100	100	100	4	-	3	3	3	2	3	3	3	3	4	3	2	3	4	3	3	3	2	2	3	2
* Jollina KWS	RT	107	107	104	102	3	2	3	3	3	3	3	4	3	4	5	4	3	2	4	3	2	3	3	2	3	1
* Pasteur	RT	104	101	102	102	4	3	4	3	3	3	3	3	4	4	5	4	5	3	4	3	3	3	2	3	2	2
* Bosch	RT	105	104	102	101	4	2	4	3	4	3	3	3	4	3	4	2	3	2	4	3	3	4	1	3	3	3
* Criollo	RT	103	104	102	101	4	3	3	3	3	3	2	4	3	3	4	4	3	3	4	3	3	3	1	1	2	3
* Lombok	RT+NT	99	102	100	100	4	2	3	3	3	2	3	2	3	4	5	4	3	3	4	3	3	3	1	2	3	2
* Elora KWS	RT+NT	103	102	101	99	4	1	3	2	3	2	3	3	3	3	4	3	5	2	3	2	2	2	3	2	5	3
* Smash	RT	105	103	103	99	3	1	2	3	2	2	4	3	3	3	4	3	3	4	4	3	3	4	1	1	2	1
* Doblo	RT	101	104	103	97	3	0	1	3	2	1	3	3	3	4	4	5	1	2	3	3	3	4	2	1	1	3
* Danicia KWS	RT		106	105	103	4	3	4	3	3	3	2	4	3	3	4	5	5	2	4	2	2	2	4	3	3	2
* Louisa KWS	RT+NT		103	103	102	5	3	4	2	4	3	2	4	4	2	4	5	1	2	1	2	2	2	4	3	5	3
* Fairway	RT		102	105	101	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	5	4	3	3	2	2	2	3	2	1	2	2
o Perry	RT+NT		96	97	99	4	1	2	3	3	2	2	2	3	4	5	4	2	2	3	3	3	3	1	2	2	2
o Diadem	RT		102	100	99	4	2	3	1	5	2	2	3	4	2	4	2	5	2	4	3	2	2	2	3	3	2
o Orlena KWS	RT			107	105	4	5	4	4	3	4	3	2	2	4	4	4	5	2	3	2	2	3	3	3	2	2
o Cantona KWS	RT+NT			103	104	4	4	4	3	3	4	3	3	3	4	3	5	5	2	4	3	3	3	4	3	5	3
o ST 12322	RT			100	101	5	3	3	2	5	2	1	4	5	4	5	4	3	2	4	3	3	2	2	3	3	2
o Tonga	RT+NT			100	96	3	-1	1	2	2	1	3	4	3	4	5	4	1	2	4	4	3	3	1	3	3	2

Nedre grænse udbytte og økonomi = Doblo

Nedre grænse stokløbning: Saxfjed tidlig 3,4^{uu}/_o og standardforsøg 0,4^{uu}/_o

5: meget høj score 4: høj score 3: middel score 2: lav score 1: meget lav score mindre end 1 er ikke acceptabelt uacceptabelt

Værdierne er matematisk udregnede

velse af sorterne. Tabellen giver en god oversigt til at danne sig det første grundlag. Savnes mere information kan man med fordel studere artiklen om sortsforøgernes resultater.

Ved valg af sort kan det give en større sikkerhed at vælge mindst to for at sprede sin risiko. Man bør også være opmærksom på, at sorter med tendens til stokløbning ikke bør sås, som de tidlig-

ste. Det gælder blandt andet for sorterne Bosch og Elora KWS. I sit valg af sort kan man følge forslag til prioritering jvf. tekstboks. ■

Grimme roeoptagere: Stærke, smidige, skånsomme.

Markus Pratelli
Rådgivning & salg
0046- 72 858 25 67
mp@grimme.dk

GRIMME
Skandinavien

Tel: 8665 8499 Mail: grimme@grimme.dk www.grimme.dk

Sortsforsøg 2014

– uddrag af forsøgsberetning

Sammendrag

Blandt sorterne, der har været i afprøvning to år eller mere, er den højeste forskel i dækningsbidrag 1.171 kr. pr. ha. Sorterne Leonella KWS og Minerva KWS har givet det højeste dækningsbidrag. Forskellen fra højest til lavest ydende sort er 1,68 ton sukker pr. ha. Leonella KWS og Orlena KWS anfører gruppen af højest ydende sorter.

Se figur 1.

Udbyttet på 16,57 ton sukker pr. ha er det højeste høstet i sortsforsøgene nogensinde uanset vækstsæsonen har været relativ kort på 178 døgn. Den daglige sukkerproduktion i roemarken har med 93,1 kg pr. døgn pr. ha også været det højeste målt nogensinde.

Stokløbning har på trods af en såning først i marts været lav men tilstrækkelig til at skelne sorterne.

Sortsforsøg

Der er gennemført seks forsøg på JB 7-8 med alle sorter af sukkerroer. Jorden er gennemgående i god gødningstilstand med N-min i foråret på 56 kg kvælstof pr. ha i gennemsnit. På fem af lokaliteterne har reaktionstallet været på 7,8 i gennemsnit og på én lokalitet 6,5. Alle lokaliteter er på forhånd undersøgt for nematoder og vurderet til at være fri for angreb. Forfrugten er vårbyg, eller vinterhvede med korsblomstret efterafgrøde. Der er i gennemsnit tilført 115 kg kvælstof pr. ha, hvoraf en del er NovoGro, tildelt på fire lokaliteter i efteråret forud, hvilket er medvirkende til det relativt høje N-min indhold i jorden. Rækkeaf-

Tabel 1. Udbytte i 4 år - tons pølsukker/ha relativ.

Sorts-kode	Resistens / Tolerance	Firma	2011	2012	2013	2014	Stabilitet **	Tillid til højest udbytte ***		
Antal forsøg			4	6	6	6				
Gns dyrkede absolut			15,22	15,91	14,16	16,57				
Gns dyrkede relativ			100	100	100	100				
* Jollina KWS	27451	RT	KWS	107	107	104	102	3	2	
* Pasteur	24800	RT	Strube	104	101	102	102	4	3	
* Bosch	27429	RT	Strube	105	104	102	101	4	2	
* Criollo	25764	RT	SESVDH	103	104	102	101	4	3	
* Lombok	27474	RT+NT	SESVDH	99	102	100	100	4	2	
* Rosalinda KWS	23977	RT+NE	KWS	104	102	102	99	4	2	
* Elora KWS	27449	RT+NT	KWS	103	102	101	99	4	1	
* Smash	26741	RT	Syngenta Seeds	105	103	103	99	3	1	
* Doblo	27436	RT	Maribo Seed	101	104	103	97	3	0	
o Salamanca KWS	28057	RT	KWS		107	105	104	4	4	
o Lisanna KWS	28049	RT+NT	KWS		101	104	103	4	4	
o Danicia KWS	28059	RT	KWS		106	105	103	4	3	
o Sabatina KWS	28063	RT	KWS		105	101	102	4	3	
o Annalotta KWS	28061	RT	KWS		109	104	102	2	2	
o Louisa KWS	28055	RT+NT	KWS		103	103	102	5	3	
o Pascalina KWS	28058	RT	KWS		104	105	101	4	2	
o Fairway	28094	RT	Maribo Seed		102	105	101	3	2	
o Pavarotti	28082	RT	Strube		101	100	101	5	3	
o Flexness	28095	RT	Maribo Seed		104	102	100	4	1	
o Perry	28083	RT+NT	Strube		96	97	99	4	1	
o Mermaid	28125	RT	SESVDH		103	100	99	4	1	
o Diadem	28123	RT	SESVDH		102	100	99	4	2	
o Samoa	28116	RT+NT	SESVDH		100	101	99	4	1	
o Bezzer	28110	RT	Syngenta Seeds		101	101	98	4	1	
o Bach	28080	RT+NT	Strube		97	96	96	5	1	
o Booker	28111	RT	Syngenta Seeds			102	101	96	3	-1
o Leonella KWS	28868	RT+NT	KWS				106	105	5	5
o Orlena KWS	28865	RT	KWS				107	105	4	5
o Evanna KWS	28864	RT	KWS				103	104	4	4
o Cantona KWS	28863	RT+NT	KWS				103	104	4	4
o Darnella KWS	28866	RT	KWS				108	103	3	3
o Olivetta KWS	28867	RT	KWS				106	102	3	3
o Minerva KWS	28870	RT	KWS				103	102	5	3
o Karenina KWS	28861	RT	KWS				104	102	4	3
o MA2155	28891	RT	Maribo Seed				106	101	3	2
o Annegreta KWS	28858	RT	KWS				105	101	3	2
o SR-843	28933	RT	SESVDH				103	101	4	2
o ST 12303	28875	RT	Strube				102	101	5	3
o ST 12322	28877	RT	Strube				100	101	5	3
o ST 12304	28876	RT	Strube				104	101	4	2
o Jennika KWS	28859	RT	KWS				104	100	3	2
o SR-842	28932	RT	SESVDH				104	100	3	2
o ST 12354	28879	RT	Strube				102	100	4	2
o HI1198	28918	RT	Syngenta Seeds				102	99	4	1
o SR-846	28936	RT	SESVDH				105	99	2	1
o MA2135	28893	RT	Maribo Seed				101	99	4	1
o ST 15311	28881	RT+NT	Strube				98	98	5	2
o Cantabria KWS	28869	RT+NT	KWS				102	98	3	1
o SR-847	28937	RT	SESVDH				103	97	2	0
o MA4036	28888	RT+NT	Maribo Seed				102	97	3	0
o Bluefox	28923	RT+NT	Syngenta Seeds				105	97	1	-1
o MA4032	28890	RT+NT	Maribo Seed				100	97	4	0
o Gallop	28920	RT+NT	Syngenta Seeds				100	97	4	0
o SR-848	28938	RT	SESVDH				104	97	2	-1
o Tonga	28928	RT+NT	SESVDH				100	96	3	-1
o SN-811	28930	RT+NT	SESVDH				99	95	3	-1
o LSD							3	3	3	3

* Dyrket sort 2014

o Observationssort 2014

** Udsving fra år til år

*** Tillid til højest udbytte er resultat 2013 minus udsving = risiko i negativ retning

SORTER DER HOLDER HVAD DE LOVER!

CRIOLLO

- Sorten man bare er nødt til at have
- Meget stabil og dyrkningsikker sort
- Høj sukkerprocent
- Særdeles flot topfriskhed
- Fin bladstilling
- Næsten ingen stokløbere igen, igen

SORTEN DER IKKE ER TIL AT KOMME UDEN OM.

**Eneste nematodesort
som bare virker
- hvert år.**

LOMBOK

- FlexField sorten du kan bruge i hele dit areal, hvor der blot er mistanke om nematoder
- Billig "forsikring" mod nematodetab.
- Har alle de vigtige dyrkningsegenskaber.

LOMBOK GIR DIG LOV AT HOLDE SOMMERFERIE...

FlexField

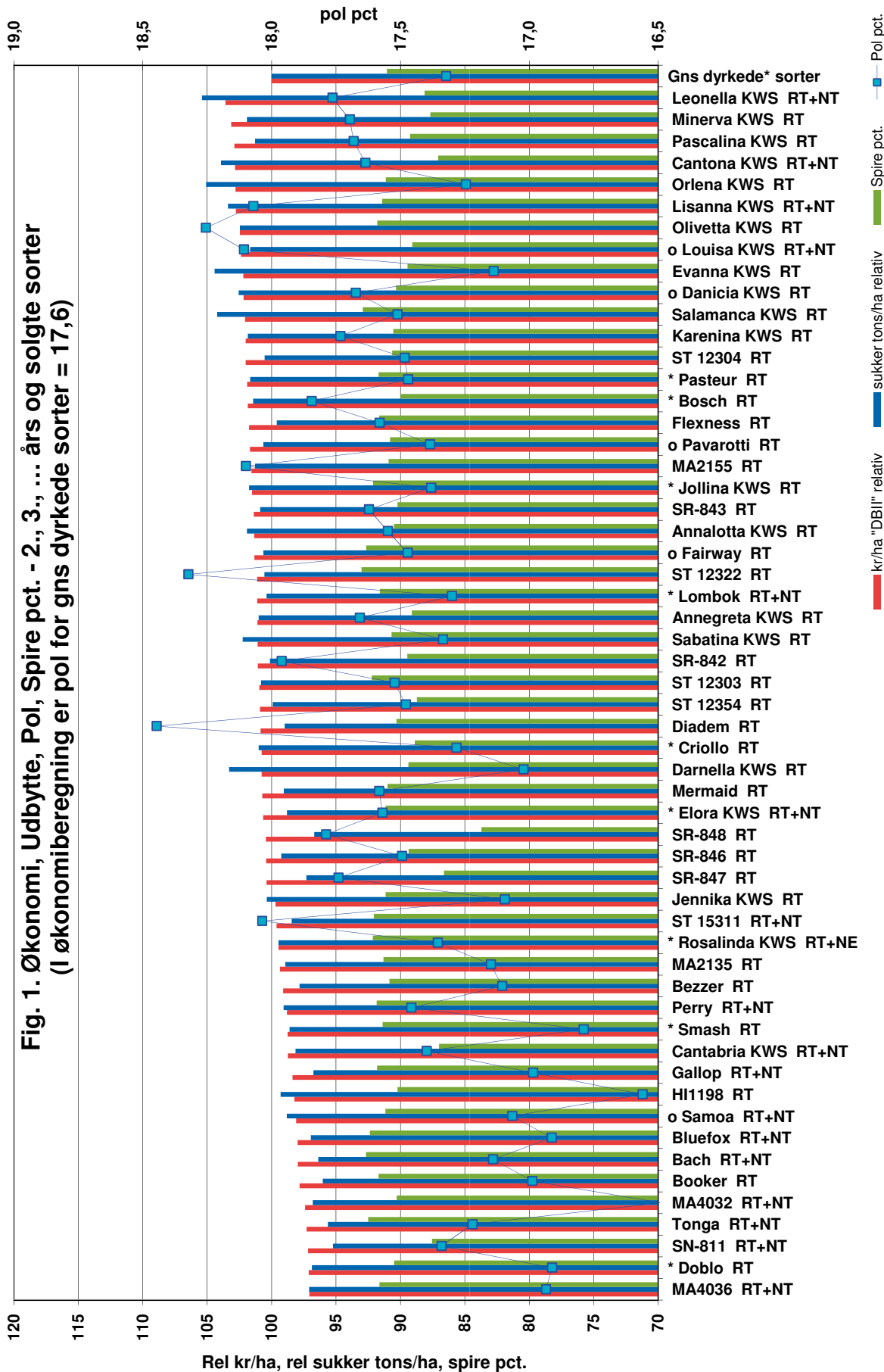
SESVANDERHAVE

sugar beet seed

WWW.SESVANDERHAVE.COM

Henrik Møller tlf. 21 49 14 24 • henrik.moller@sesvanderhave.com

Figur 1. Sorter, der har været med i forsøgene i to år eller mere, rangeret efter det økonomiske udbytte i 2014. Det økonomiske udbytte af dyrkede sorter er i gennemsnit 17.982 kr. pr. ha. Hvis dyrkningsomkostningerne varierer med 200 kr. pr. ha, for eksempel frøprisen, svarer det til 1,1 procentpoint på den relative skala. Det skal således fratrækkes eller tillægges værdien i figuren for det økonomiske udbytte. RT: Rizomaniatolerant. NT: Nematodtolerant. NE = en type, der kan give et større udbytte, hvor der er begrænset angreb af nematoder.

Forudsætninger for beregning af det økonomiske udbytte

- Resultaterne fra årets forsøg
- Brancheaftale 2011 til 2014 - forlænget
- Kontraktmængde sortsforsøg = Udbytte i gns af dyrkede sorter = 16,57 tons polsukker
- Leveringsprocent = 100
- Roepriis ansat = 229,17 kr. pr. ton rene roer basis 16,0 pct. sukker
- Fragttilskud = 24,00 kr. pr. ton. (indtil 38 km fra fabrik)
- Affald (40 procent, 12 procent tørstof) = 12 kr. pr. ton
- Fragt (inklusive rensning) = 40 kr. pr. ton
- Variable direkte omkostninger til roemark = 6.000 kr. pr. ha
- Alternativt dækningsbidrag på mere eller mindre areal = 3.600 kr. pr. ha
- Renhedsprocenten er omregnet proportionalt, gennemsnittet af dyrkede sorter = 89,0 %
- Pol (sukkerindhold i %) for gns af dyrkede sorter er justeret til et normalt niveau på 17,6, øvrige sorter er beregnet forholdsvis hertil. Rodudbytte er justeret i forhold til pol og sukkerudbytte.
- Der er aktuelt ikke en konkret pris for 2015, derfor anvendes en ansat prismodel

Til beregning af det økonomiske afkast på egen bedrift anvendes bedriftens egne udbytter og omkostninger.

standen har været 50 cm og frøafstanden 18,5 cm. Forsøgene er sået relativt sent for året, mellem 1. og 16. april. Roerne er taget op mellem 15. september og 15. oktober. Den gennemsnitlige vækstsæson er 178 døgn, 18 døgn mere end 2013.

Frøet er behandlet med en standardbejdse, bestående af Gaucho (60 gram a.i.) og Thiram (6 gram a.i.). Ukrudt er bekæmpet efter behov i hvert forsøg. Forsøgene er behandlet med Opera mod bladsvampe. Der er vurderet bladsvampe i et specialforsøg uden behandling mod bladsvampe.

Resultaterne af årets forsøg med sorter er vist i *tabel 3*. Gennemsnittet af sorterne i dyrkning udgør målegrundlaget, og de har alle haft et tilstrækkeligt højt plantetal og fremspiring.

En relativt høj maksimumtemperatur i slutningen af april og maj har bevirket

strube
Innovation og tradition

harvest plus
Maksimal udbytte – minimal høsttab

bosch

Højeste
1
sukkerprocent

- **Højeste sukkerprocent af alle RT- markedsorter..... igen**
17,84 % i 2014
18 % i 3 årsgennemsnit (Kilde: NBR 2012 - 2014)
- **Stabil indtjening**
+ 374 kr./ha i 3 årsgennemsnit (Kilde: NBR 2012 - 2014)
- **Bredt bladdække, som lukker hurtigt af**
- **Hurtig fremspiring med 3D Plus**
- **God høstbarhed med Harvest Plus**

Strube Scandinavia ApS. | Kristian Nørby Nielsen | M 20 83 51 65 | k.nielsen@strube.net | www.strube-international.net

Tabel 2. Udbytte 4 år på jord med nematoder. Tons pol sukker relativ.

	Sortskode	Resist ence	Firma	2011	2011	2012	2013	2014
Avg trial				815 ; 817	816			
Avg Pi				4.318	14.636	15.427	6.431	9.652
Number of trials				2	1	3	3	3
Avg. susc.# varieties abs				14,87	10,38	12,92	11,62	9,18
				100	100	100	100	100
* Pasteur	24800	RT	Strube	99	98	98	101	100
SY Muse	28217	RT	Syngenta Seeds	101	102	102	99	100
Nemata	29759	RT+NR	Syngenta Seeds					121
* Lombok	27474	RT+NT	SESVDH	106	145	117	118	145
* Elora KWS	27449	RT+NT	KWS	109	127	109	120	140
* Rosalinda KWS	23977	RT+NE	KWS	106	117	102	108	104
o Samoa	28116	RT+NT	SESVDH			115	122	148
Perry	28083	RT+NT	Strube			109	115	147
o Louisa KWS	28055	RT+NT	KWS			122	124	145
Lisanna KWS	28049	RT+NT	KWS			113	122	142
Bach	28080	RT+NT	Strube			111	114	142
Leonella KWS	28868	RT+NT	KWS				119	161
Tonga	28928	RT+NT	SESVDH				126	150
SN-866	28931	RT+NT	SESVDH				120	150
Cantabria KWS	28869	RT+NT	KWS				116	148
SN-811	28930	RT+NT	SESVDH				120	147
ST 15311	28881	RT+NT	Strube				120	145
MA4036	28888	RT+NT	Maribo Seed				124	137
Cantona KWS	28863	RT+NT	KWS				123	135
Gallop	28920	RT+NT	Syngenta Seeds				117	132
MA4032	28890	RT+NT	Maribo Seed				112	126
* Jollina KWS	27451	RT	KWS				103	100
4K477	29601	RT+NT	KWS					153
SV1476	29618	RT+NT	SESVDH					146
3K393	29592	RT+NT	KWS					144
4K500	29605	RT+NT	KWS					143
SV1439	29616	RT+NT	SESVDH					140
ST 15432	29673	RT+NT	Strube					140
HI1416	29646	RT+NT	Syngenta Seeds					139
ST 15335	29671	RT+NT	Strube					139
ST 15434	29675	RT+NT	Strube					139
SV1437	29615	RT+NT	SESVDH					138
3K392	29591	RT+NT	KWS					137
MA4053	29636	RT+NT	Maribo Seed					136
Bluefox	28923	RT+NT	Syngenta Seeds					136
SV1472	29617	RT+NT	SESVDH					135
4K482	29602	RT+NT	KWS					132
MA4042	29634	RT+NT	Maribo Seed					131
Dancia KWS	28059	RT	KWS					124
Mermaid	28125	RT	SESVDH					104
LSD				5	7	5	8	14

* Dyrket sorter 2014, o observationsort 2014

Rasta er målesort i 2008-2011. Tillige er Hereford målesort i 2011.

2012 -2014 er Pasteur og SY Muse målesorter

en lav **stokløbning** både i standardforsøgene og specialforsøget på Saxfjed. Stokløbning betragtes fortsat som den enkeltfaktor, der kan blive mest bekestelig for udgift til manuel bortlugning. Manglende bortlugning kan resultere i ukrudtsroer, der efterfølgende kan umuliggøre roedyrkning i en op til 20-årig periode. Se figur 2.

Karakteren for **rodfure** omfatter en bedømmelse i en skala fra 1 til 9 af rodfurens dybde, roens grenethed, og hvor meget jord der sidder på roen efter vask, dvs. vaskbarhed. 1 angiver en ekstremt dyb rodfure, mange grene eller meget jord på roen, og 9 er en idealroe. Glathed er en skala fra 1 til 4, hvor 1 er en ru roe,

og 4 er meget glat roe. Sorter, der har en lille rodfure, er oftest lettere at vaske rene. Der er i årets forsøg en signifikant sammenhæng mellem rodfuren og vaskbarheden og en god sammenhæng mellem rodfure og vedhængende jord, mellem vaskbarhed og vedhængende jord, mellem roens højde over jorden og vedhængende jord samt mellem grenethed og vedhængende jord.

Rodfurens dybde er genetisk bestemt, og der er sikker forskel og stor variation mellem sorterne. Sorterne ST 12304, Pavarotti, ST 12303 og Samoa og Bach har mindre rodfure, mens sorterne Olivetta KWS og Salamanca KWS har den mest markante og dybe rodfure blandt

sorterne, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter.

Vaskbarheden har betydning for foderproduktionen både på sukkerfabrik og på gården. Sorterne ST 12303, Samoa, ST 12304 og Bach ligger bedst, mens Salamanca KWS, Lisanna KWS og Leonella KWS er vanskeligst at vaske rene blandt sorterne, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter.

Se figur 3.

Renhedsprocenten udtrykker den mængde vedhængende jord på roen, der vanskeligt kan fjernes før levering. Normalt vil en glat roe med en lille eller næsten ingen rodfure, og som sidder tilstrækkeligt højt i jorden, give en høj renhedsprocent samtidig med, at den er let at rense og vaske. En høj renhedsprocent reducerer fragtomkostningerne og giver en højere betaling for roerne.

I årets forsøg er forskellen mellem laveste mængde vedhængende jord og højeste på 2,0 procentpoints. Blandt de sorter, der har været i afprøvning i to og tre år samt solgte sorter har sorterne HI 1198 og MA4032 mindst vedhængende jord, mens Lisanna KWS og ST 15311, er i bunden med største mængde vedhængende jord.

Blandt alle sorter, der har deltaget i afprøvningen i 2014, er der en lille tendens til, at den højeste karakter for nye sorter er lidt højere end hos sorter, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter. Det er positivt, at der måske er mere glatte sorter med mindre vedhængende jord på vej.

I årets forsøg ses den kendte sammenhæng mellem et højt sukkerindhold og en dybsiddende roe. Blandt de sorter, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter har Diadem og ST 12322 det højeste sukkerindhold, mens MA4032 og HI1198 har det laveste suk-

**HØJESTE
INDTJENING AF
ALLE SORTER***

Når sukkerprocenten betyder noget – det ligger i frøet

DANICIA KWS^{RT}

- Højeste udbytte af nye sorter (**fht. 105***) over tre år
- Højeste indtjening af alle sorter (**+392,- Kr. pr. ha***)
- Høj sukkerprocent (**17,7 %***) og lavere transportomkostninger
- Meget lav stokløbningstendens

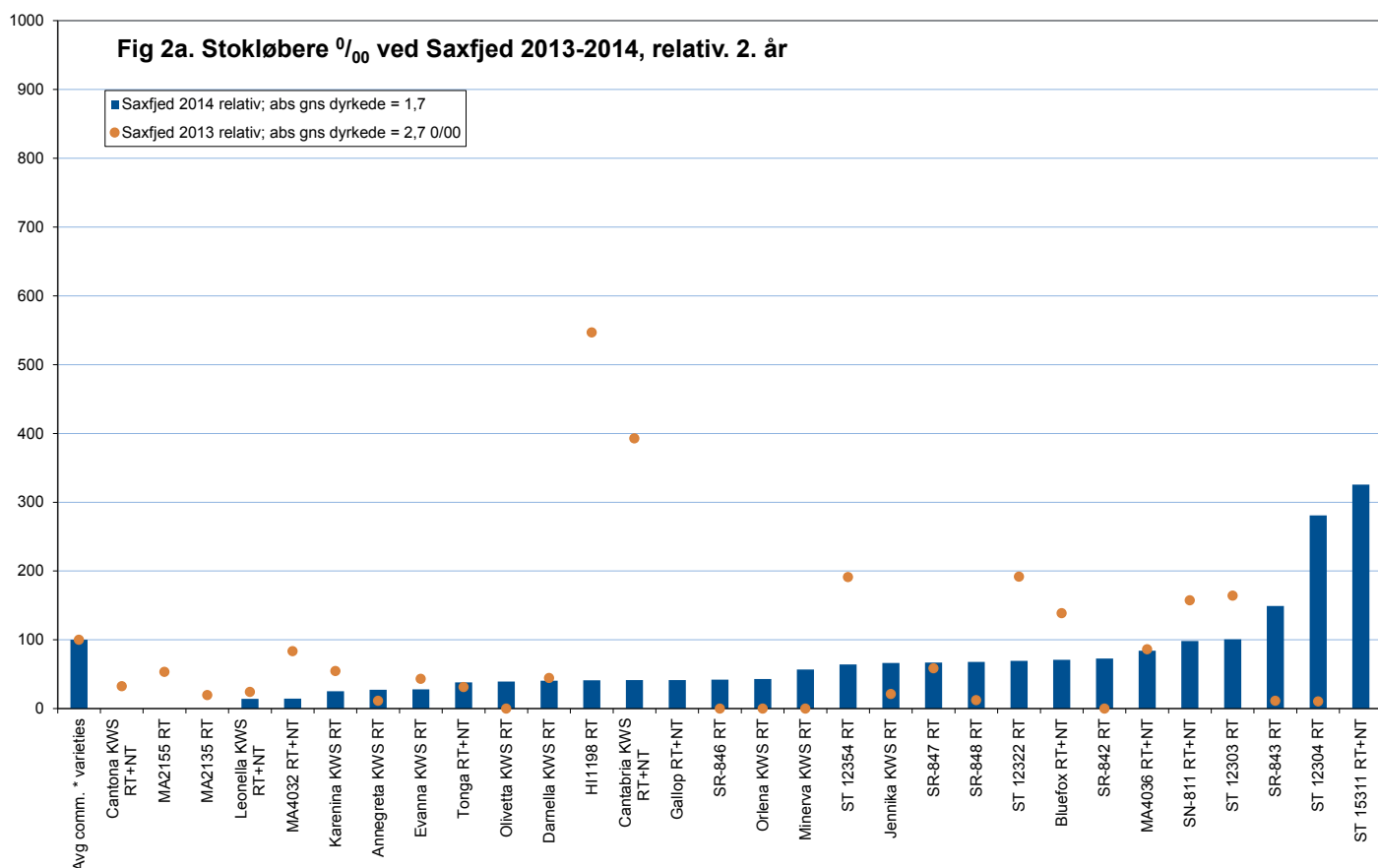
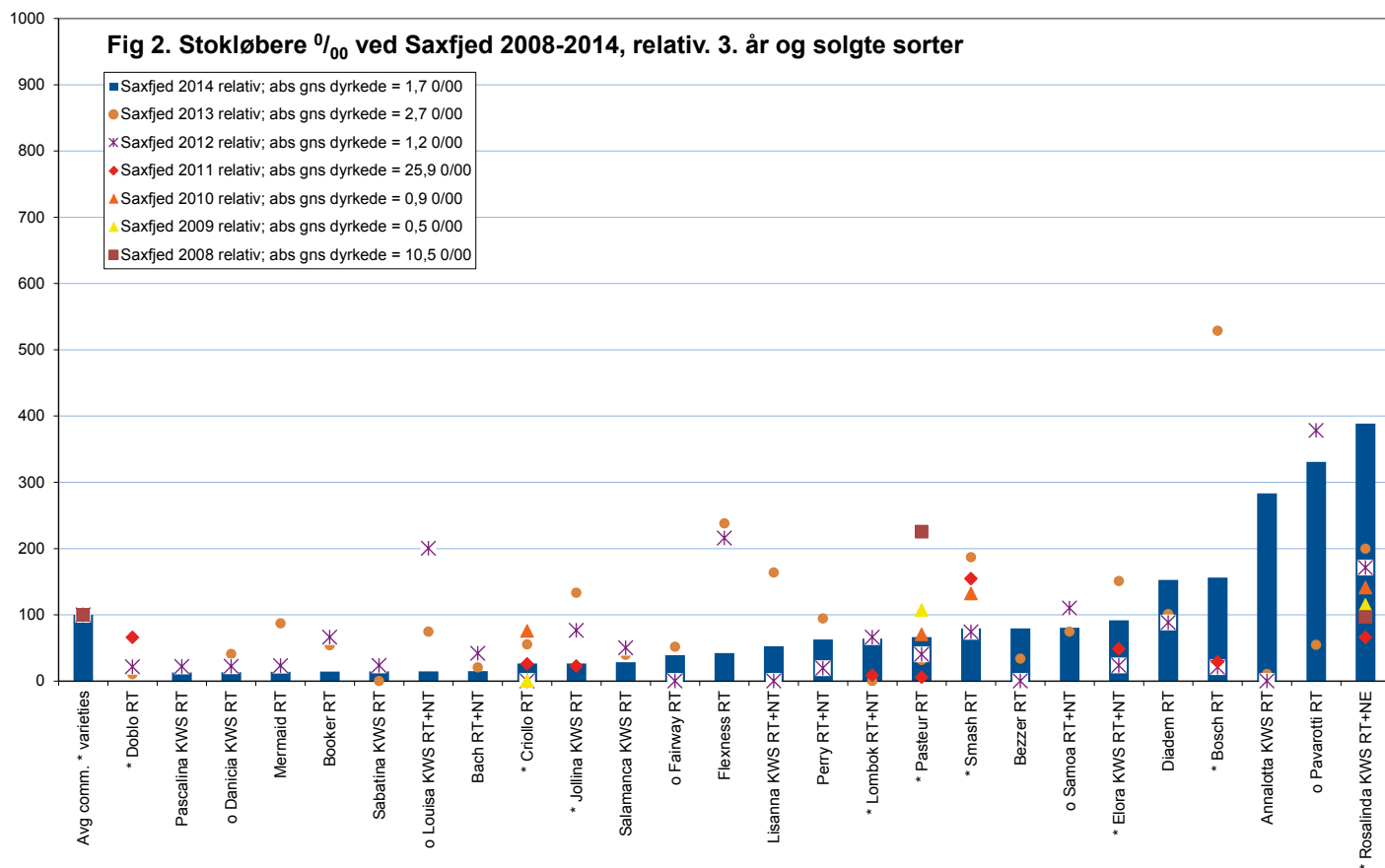
*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2014

www.kws.dk

KWS

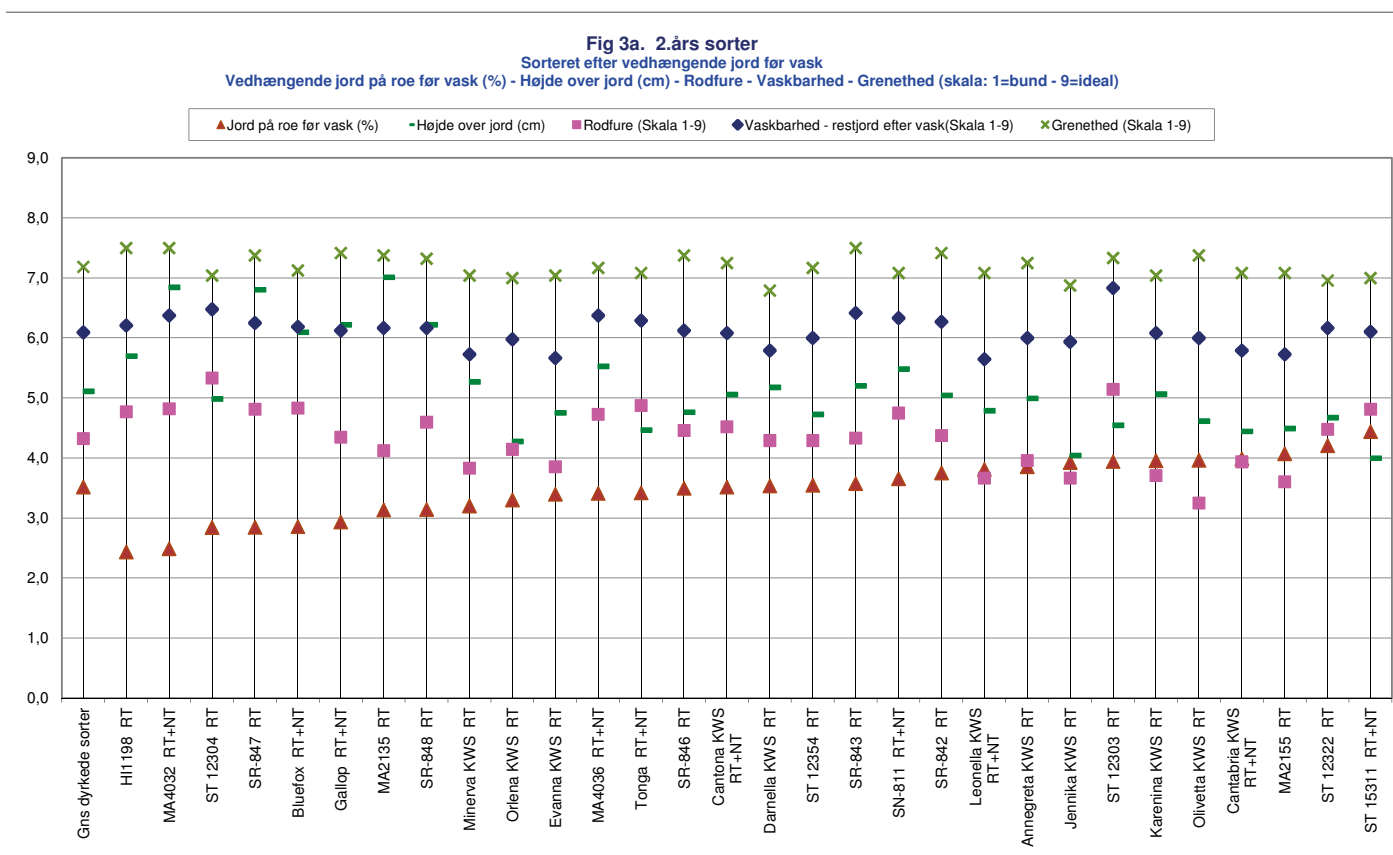
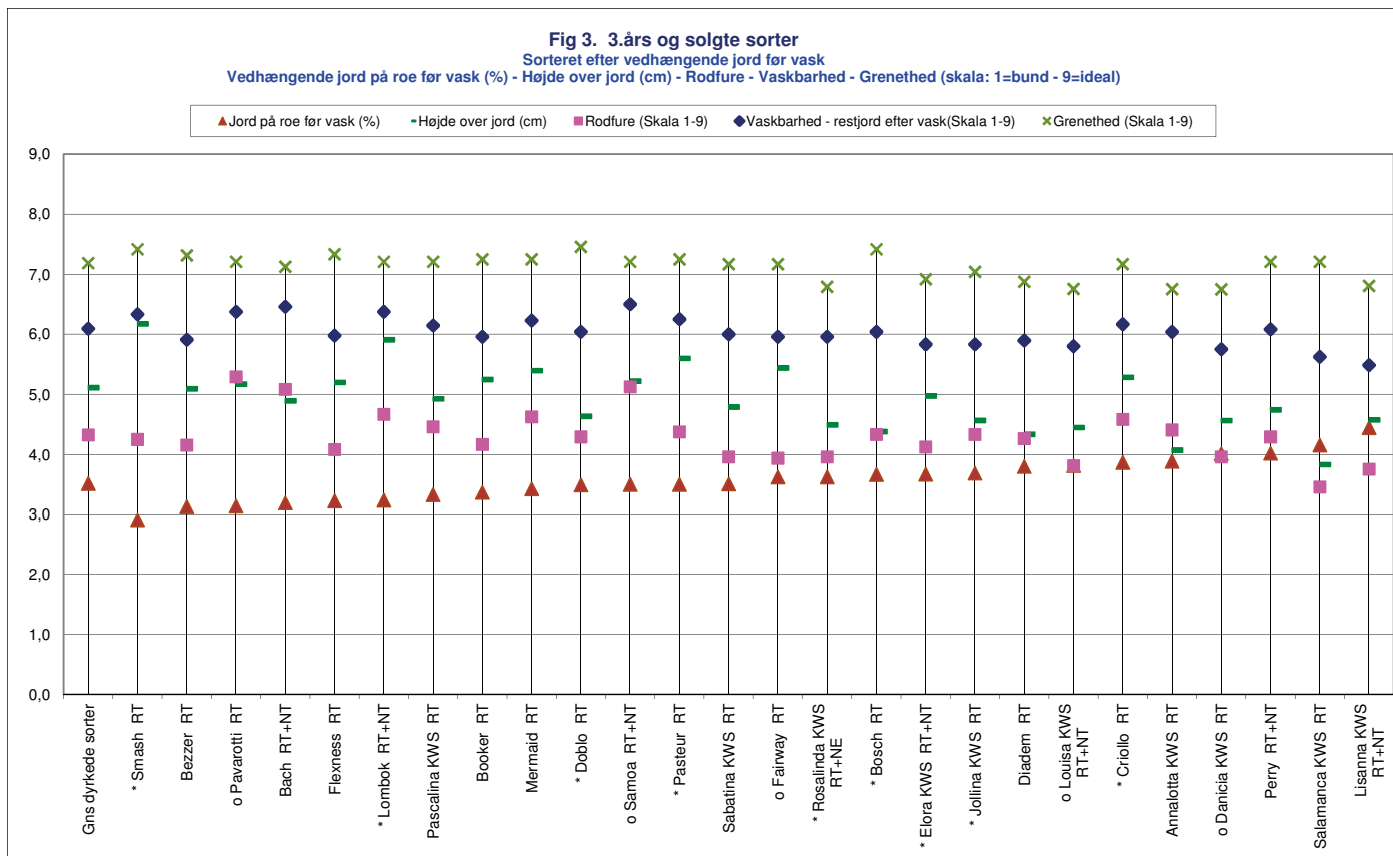

Seeding the future
since 1856

Figur 2. Stokløbning ved tidlig såning, rangeret efter stokløbning i 2014. Sorten Doblo har i årets forsøg den laveste stokløbning mens Rosalinda KWS, Pavarotti og Annalotta KWS viser uacceptabel høj stokløbningstendens. I princippet bør stokløbningen ligge under 100 for at opnå forbedringer i forhold til det nuværende dyrkningsniveau.

Figur 3. Sorterne, der har deltaget i afprøvningen i tre år eller mere, er rangeret efter mængden af vedhængende jord på roen. Højde og rodfore har i årets forsøg været afgørende for, hvor meget jord der hænger på roen, men også grenethed påvirker mængden af jord.

Fig. 4. 3. års og solgte sorter - Naturlig smitte 2014

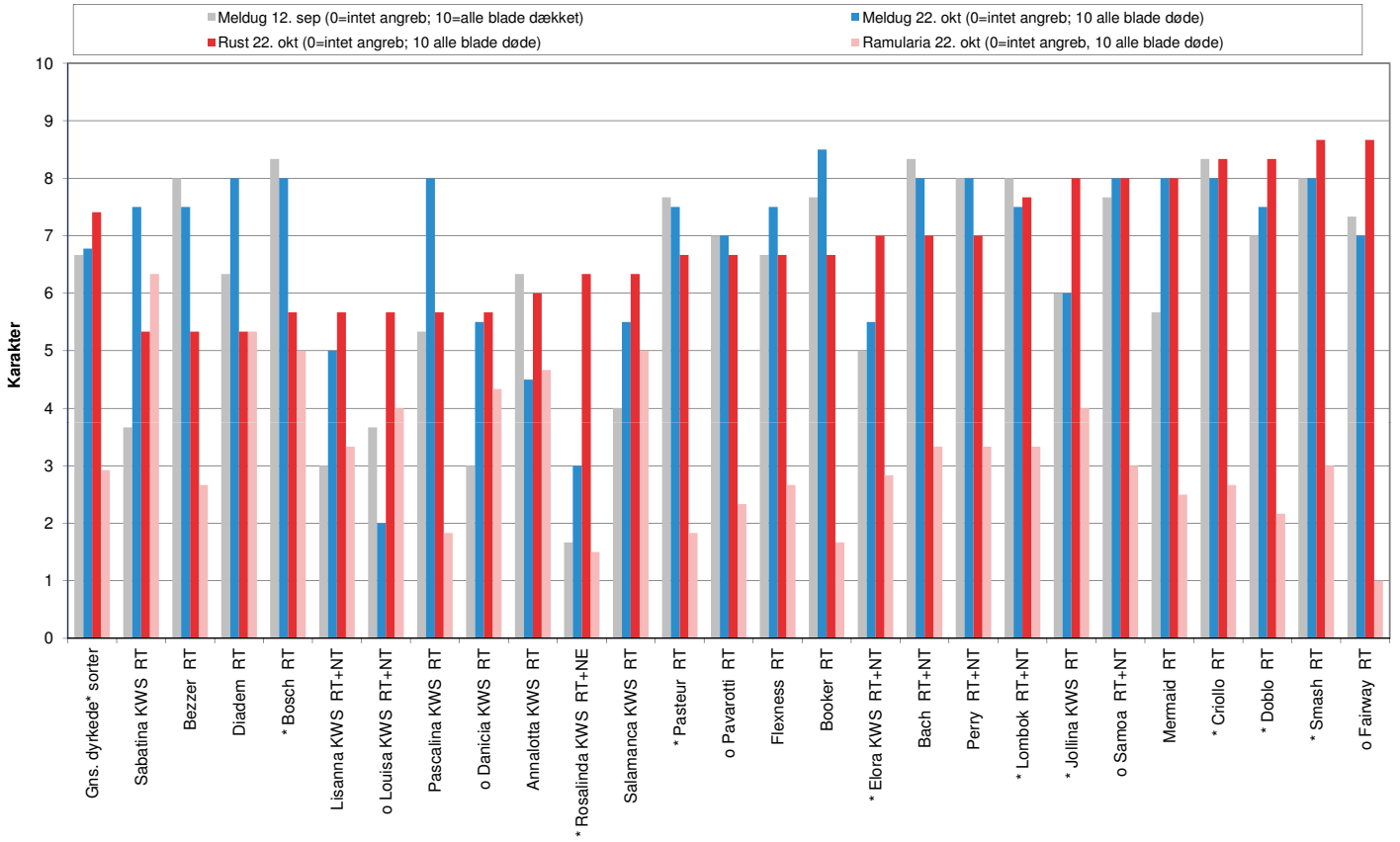
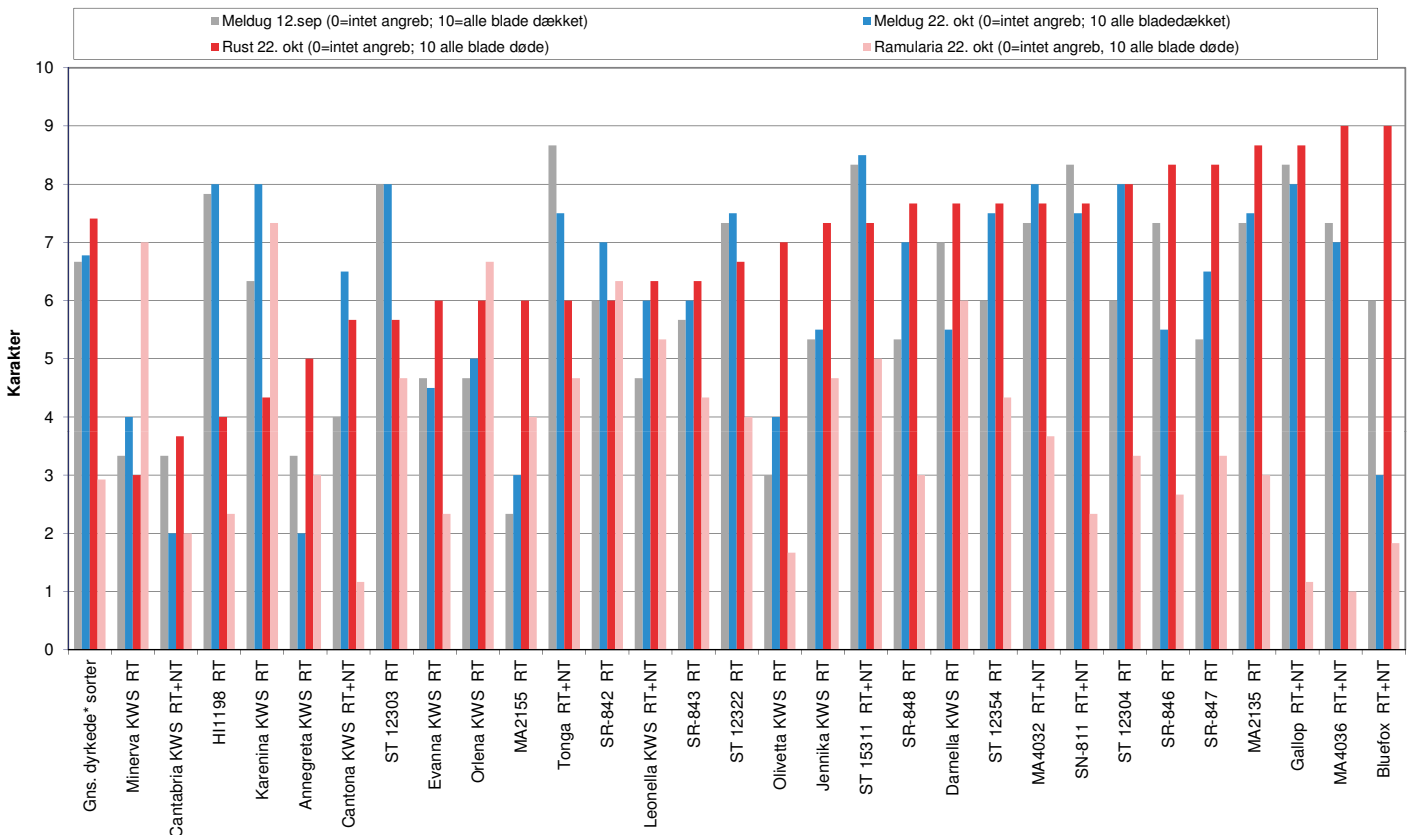

Fig. 4a 2. års sorter - Naturlig smitte 2014

Figur 4. Modtagelighed for bladsvampe i dyrkede sorter og sorter, der har været med i afprøvningen i tre år eller mere. Sorterne er rangeret efter angrebsgrad af rust den 1. november 2014 i forsøg med naturlig smitte. 0 = intet angreb, 10 = 100 procent angreb.

Hvis alting bare var sort og hvidt
var det ikke noget problem at vælge roefrø

Når kun det bedste er godt
nok skal der også ses på

Fremspirring
Sukkerindhold
Høstegenskaber

3D plus

sugar plus

harvest plus

Strube Scandinavia ApS.
Kristian Nørby Nielsen
M 20 83 51 65
k.nielsen@strube.net
www.strube-international.net

Tabel 3. Sorter i afprøvning 2014. Solgte sorter samt de, der har deltaget i 3 og 2 år.

Sort	Egenskab	Planter	Stokløbere		Bladdække		Rodfure	Vaskbar	Grene	Højde	Vh. jord	Amino-N	IV-tal	Rod	Sukker		Økonomi
			Resistance	Plants	Bolters										Leafcover	Groove	
		1000/ha	0/00	0/00	Sc. 1-100	Sc. 1-9	Sc. 1-9	Sc. 1-9	mm	%	pr 100 g sukker	t/ha	%	t/ha	relativ	kr/ha	
Antal forsøg , No of trials		6	1 (*1)	6	6	6	6	6	2 (*2)	4 (*3)	6	6	6	6	6	6 (*4)	
<i>Gns dyrkede sorter</i>		98	1,7	0,3	83	4,3	6,1	7,2	51	3,5	55	2,31	95,7	17,32	16,57	100	17.982
* Rosalinda KWS	RT+NE	100	6,4	1,2	83	4,0	6,0	6,8	45	3,6	55	2,38	95,0	17,36	16,48	99	-96
* Elora KWS	RT+NT	99	1,5	0,0	80	4,1	5,8	6,9	50	3,7	54	2,34	93,2	17,57	16,37	99	118
* Pasteur	RT	99	1,1	0,0	85	4,4	6,3	7,3	56	3,5	53	2,22	96,4	17,47	16,85	102	340
* Criollo	RT	96	0,4	0,2	84	4,6	6,2	7,2	53	3,9	51	2,29	96,7	17,28	16,74	101	140
* Smash	RT	99	1,3	0,2	84	4,3	6,3	7,4	62	2,9	58	2,31	97,3	16,79	16,34	99	-224
* Bosch	RT	97	2,6	0,2	83	4,3	6,0	7,4	44	3,7	53	2,14	94,2	17,84	16,81	101	331
* Doblo	RT	98	0,0	0,4	82	4,3	6,0	7,5	46	3,5	56	2,42	94,9	16,91	16,05	97	-519
* Jollina KWS	RT	100	0,4	0,2	83	4,3	5,8	7,0	46	3,7	52	2,28	97,2	17,38	16,86	102	272
* Lombok	RT+NT	99	1,1	0,2	83	4,7	6,4	7,2	59	3,2	63	2,40	96,2	17,30	16,64	100	200
* Lisanna KWS	RT+NT	99	0,9	0,6	77	3,8	5,5	6,8	46	4,4	49	2,09	94,8	18,07	17,13	103	498
o Louisa KWS	RT+NT	96	0,2	0,4	75	3,8	5,8	6,8	44	3,8	50	2,20	92,9	18,11	16,85	102	427
* Salamanca KWS	RT	100	0,5	0,0	83	3,5	5,6	7,2	38	4,2	51	2,50	98,6	17,51	17,27	104	372
* Pascalina KWS	RT	96	0,2	0,0	84	4,5	6,1	7,2	49	3,3	53	2,26	94,9	17,68	16,78	101	521
o Danicia KWS	RT	98	0,2	0,0	82	4,0	5,8	6,8	46	4,0	52	2,30	96,3	17,67	16,99	103	391
* Annalotta KWS	RT	98	4,7	0,3	79	4,4	6,0	6,8	41	3,9	56	2,37	96,3	17,55	16,89	102	243
* Sabatina KWS	RT	98	0,2	0,2	83	4,0	6,0	7,2	48	3,5	55	2,65	97,9	17,34	16,94	102	196
* Bach	RT+NT	100	0,2	0,3	80	5,1	6,5	7,1	49	3,2	52	2,27	93,1	17,14	15,97	96	-367
o Pavarotti	RT	98	5,5	0,2	84	5,3	6,4	7,2	52	3,1	55	2,13	95,8	17,39	16,68	101	301
* Perry	RT+NT	99	1,0	0,2	81	4,3	6,1	7,2	47	4,0	60	2,29	94,1	17,46	16,42	99	-216
o Fairway	RT	100	0,6	0,2	78	3,9	6,0	7,2	54	3,6	55	2,37	95,4	17,47	16,68	101	239
* Flexness	RT	99	0,7	0,2	78	4,1	6,0	7,3	52	3,2	64	2,35	93,8	17,58	16,51	100	313
* Bezzer	RT	98	1,3	0,2	82	4,2	5,9	7,3	51	3,1	56	2,34	94,6	17,11	16,21	98	-162
* Booker	RT	99	0,2	0,2	80	4,2	6,0	7,3	52	3,4	59	2,23	93,5	16,99	15,91	96	-389
o Samoa	RT+NT	99	1,3	0,2	83	5,1	6,5	7,2	52	3,5	64	2,44	95,9	17,07	16,38	99	-342
* Diadem	RT	98	2,5	0,0	85	4,3	5,9	6,9	43	3,8	54	2,08	88,8	18,45	16,40	99	154
* Mermaid	RT	98	0,2	0,5	81	4,6	6,2	7,3	54	3,4	50	2,24	93,2	17,58	16,41	99	131
* Annegreta KWS	RT	96	0,5	0,2	80	4,0	6,0	7,3	50	3,9	61	2,69	94,7	17,66	16,74	101	200
* Jennika KWS	RT	99	1,1	0,0	80	3,7	5,9	6,9	40	3,9	57	2,66	97,3	17,10	16,63	100	-53
* Karenina KWS	RT	98	0,4	0,0	83	3,7	6,1	7,0	51	4,0	50	2,45	95,1	17,73	16,88	102	361
* Cantona KWS	RT+NT	94	0,0	0,0	83	4,5	6,1	7,3	51	3,5	57	2,36	97,6	17,64	17,22	104	511
* Evanna KWS	RT	97	0,5	0,7	83	3,9	5,7	7,0	48	3,4	55	2,65	100,9	17,14	17,31	104	396
* Orlena KWS	RT	99	0,7	0,0	80	4,1	6,0	7,0	43	3,3	64	2,56	101,1	17,25	17,42	105	503
* Darnella KWS	RT	97	0,7	0,0	82	4,3	5,8	6,8	52	3,5	63	2,60	100,5	17,02	17,12	103	138
* Olivetta KWS	RT	99	0,7	0,0	83	3,3	6,0	7,4	46	4,0	45	2,25	92,8	18,26	16,98	102	443
* Leonella KWS	RT+NT	95	0,2	0,0	76	3,7	5,6	7,1	48	3,8	53	2,20	98,3	17,76	17,47	105	644
* Cantabria KWS	RT+NT	94	0,7	0,0	78	3,9	5,8	7,1	44	4,0	59	2,40	93,5	17,40	16,26	98	-227
* Minerva KWS	RT	95	0,9	0,3	83	3,8	5,7	7,0	53	3,2	71	2,68	95,3	17,70	16,89	102	564
ST 12303	RT	100	1,7	0,0	82	5,1	6,8	7,3	45	3,9	50	2,12	95,4	17,52	16,71	101	172
ST 12304	RT	98	4,7	0,0	82	5,3	6,5	7,0	50	2,8	56	2,13	95,4	17,48	16,66	101	360
ST 12322	RT	101	1,1	0,2	84	4,5	6,2	7,0	47	4,2	47	1,99	90,8	18,32	16,66	101	202
ST 12354	RT	96	1,1	0,8	84	4,3	6,0	7,2	47	3,5	49	2,17	94,7	17,48	16,56	100	162
ST 15311	RT+NT	100	5,4	0,0	86	4,8	6,1	7,0	40	4,4	59	2,22	90,5	18,04	16,31	98	-68
MA4036	RT+NT	99	1,4	0,2	78	4,7	6,4	7,2	55	3,4	61	2,40	95,1	16,94	16,09	97	-527
MA4032	RT+NT	98	0,2	0,0	84	4,8	6,4	7,5	68	2,5	52	2,44	97,1	16,49	16,04	97	-469
MA2155	RT	98	0,0	0,4	82	3,6	5,7	7,1	45	4,1	54	2,23	92,8	18,10	16,79	101	282
MA2135	RT	99	0,0	0,3	84	4,1	6,2	7,4	70	3,1	55	2,27	95,6	17,15	16,40	99	-117
HI1198	RT	98	0,7	0,2	84	4,8	6,2	7,5	57	2,4	51	2,51	99,2	16,56	16,46	99	-318
Gallop	RT+NT	99	0,7	0,0	86	4,3	6,1	7,4	62	2,9	53	2,36	94,2	16,99	16,04	97	-291
Bluefox	RT+NT	100	1,2	0,0	79	4,8	6,2	7,1	61	2,9	59	2,34	94,9	16,91	16,07	97	-365
Tonga	RT+NT	100	0,6	0,4	82	4,9	6,3	7,1	45	3,4	51	2,28	92,1	17,22	15,85	96	-488
SN-811	RT+NT	95	1,6	0,4	80	4,8	6,3	7,1	55	3,7	64	2,44	91,1	17,34	15,78	95	-508
SR-842	RT	97	1,2	0,3	84	4,4	6,3	7,4	50	3,8	50	2,15	92,5	17,96	16,59	100	191
SR-843	RT	98	2,5	0,3	84	4,3	6,4	7,5	52	3,6	47	2,12	95,0	17,62	16,72	101	250
SR-846	RT	97	0,7	0,2	83	4,5	6,1	7,4	48	3,5	50	2,23	94,0	17,49	16,45	99	77
SR-847	RT	94	1,1	0,8	82	4,8	6,3	7,4	68	2,8	57	2,24	90,8	17,74	16,12	97	71
SR-848	RT	90	1,1	1,5	82	4,6	6,2	7,3	62	3,1	56	2,25	90,0	17,79	16,02	97	79
LSD		2			4	0,4	0,4	0,4	7	0,5	7	0,11	2,5	0,20	0,43	3	-

*1 Stokløbningsforsøg ved Saxfjed, specialforsøg

*2 Målt i forsøg 801 803

*3 Gennemsnit af 4 forsøg 802, 803, 804, 805

*4 Pol korrigeret til gennemsnit over flere år 17,6 og Rh% til 89 for gennemsnit for dyrkede sorter

kerindhold.

Et højere sukkerindhold medfører en højere betaling for roerne og en besparelse i fragtomkostningerne. Betaling for ekstra sukkerindhold udgør i den økonomiske kalkule for årets forsøg cirka 11 procent af bruttoindtægten, når sukkerindholdet korrigeres til et normalt niveau på 17,6 procent.

Et højt **aminotal** betyder et mindre udbytte af hvidt sukker på fabrikken.

Blandt de sorter, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter har Olivetta KWS og ST 12322 det laveste aminotal. Minerva KWS har det højeste aminotal. Blandt sorter, der har deltaget

i afprøvningen for første gang i 2014, er forskellen mellem de, der har det laveste og højeste aminotal, omtrent den samme som i de sorter, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter. I specialforsøget med naturlig smitte har meldug og rust været de dominerende sygdomme. Modsat 2013 er der ikke angreb af Cercospora. Specialforsøget omfatter sorter, der har deltaget i afprøvningen mere end 1 år.

Der er stor forskel imellem angrebsgraden af meldug på sorterne. Louisa KWS og Annegreta KWS er blandt de sorter, der er mindst angrebet, mens ST 15311 og Booker er blandt de, der er stærkest

angrebet. Der er ligeledes også stor forskel imellem angrebsgraden af rust. Minerva KWS og Cantabria KWS er blandt de sorter, der er mindst angrebet, mens MA4036 og Bluefox er blandt de mest angrebne. Se figur 4.

Til højre i tabel 3 ses det **økonomiske resultat** af dyrkningen af sorterne. Forudsætningerne for beregningerne fremgår af tekstboksen. Det økonomiske resultat er det vigtigste kriterium for roedyrkeren ved valg af sorter.

Sorterne Leonella KWS og Minerva KWS har givet det største økonomiske udbytte blandt de sorter, der har været

Smash

Markedets reneste roe

- + Du har markerne som giver en høj sukkerprocent
- + Smash har et meget højt rodudbytte
- = En fantastisk mulighed for at hæve sukkerudbytte!!!

syngenta®

Syngenta Nordics A/S
Strandlodsvej 44
DK-2300 København S
www.syngenta.dk

TM

Table 4. Sorter med nematodtolerance. Forsøg på jord med angreb.

Sort	Egens kab	Pi	Pf	Pf/Pi	Planter	Stok	Rodfure	Vaskbar	Grene	Vh.Jord	Amino-N	IV-tal	Rod	Sukker		
		*1	*1	*1	Plants	Bolters_all	Groove	Washabili ty	Branching	Tare	Amino-N	IV-tal	Root	Sugar	rel	
Variety		eal/kg	eal/kg		1000/ha	0/00	Sc. 1-9	Sc. 1-9	Sc. 1-9	%	pr 100 g sukker		t/ha	%	t/ha	rel
Antal forsøg, No of trials		2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
<i>Gns målesorter</i>		9.699	48.953	5,1	93					4,6	41	2,00	57,5	15,92	9,18	100
# Pasteur	-	8.639	46.307	5,4	94	0,3	3,9	6,7	7,3	4,7	37	1,90	57,4	15,94	9,20	100
# SY Muse	-	10.760	51.599	4,8	93	0,0	3,5	6,2	7,3	4,6	45	2,09	57,6	15,89	9,16	100
Nemata	NR	11.762	6.029	0,5	98	0,0	4,0	6,6	7,3	4,1	66	2,65	66,3	16,75	11,11	121
* Lombok	NT	8.741	30.385	3,5	98	0,3	5,2	7,2	7,3	3,8	49	2,07	76,0	17,48	13,28	145
* Rosalinda KWS	NE	8.271	35.065	4,2	95	0,3	3,0	6,3	6,5	4,7	48	2,21	57,5	16,40	9,50	104
* Elora KWS	NT	10.165	26.400	2,6	94	0,3	3,4	6,7	7,0	4,0	48	2,13	73,6	17,50	12,88	140
* Jollina KWS	-	11.614	33.324	2,9	95	0,6	3,6	6,3	7,0	4,7	38	1,98	55,2	16,53	9,18	100
Lisanna KWS	NT	7.196	22.752	3,2	97	0,0	3,3	6,5	6,9	4,3	47	1,99	72,3	18,03	13,01	142
o Louisa KWS	NT	10.714	24.679	2,3	96	0,6	3,0	6,2	6,8	4,2	47	2,01	73,6	18,14	13,34	145
Bach	NT	11967	34.355	2,9	97,3	0,0	5,5	7,1	6,9	3,3	50	2,15	75,1	17,29	13,00	142
o Samoa	NT	10437	33.653	3,2	98,1	0,6	4,9	6,9	7,3	3,5	53	2,16	79,1	17,07	13,56	148
Cantona KWS	NT	9807,1	27.385	2,8	91,8	0,3	4,1	6,4	7,0	3,5	48	2,09	70,9	17,44	12,38	135
Leonella KWS	NT	7974	20.075	2,5	94,2	0,0	3,2	6,5	7,0	3,7	50	2,02	82,6	17,83	14,76	161
Cantabria KWS	NT	11793	24.696	2,1	93,1	0,0	3,5	6,8	7,2	3,7	53	2,18	75,8	17,88	13,57	148
ST 15311	NT	8243,6	26.466	3,2	96,7	0,3	4,5	6,7	6,9	4,8	49	1,98	73,3	18,21	13,31	145
Gallop	NT	5895,3	46.264	7,8	95,7	0,0	3,9	6,4	7,8	3,2	43	2,08	71,8	16,84	12,10	132
Tonga	NT	12867	24.523	1,9	95,9	0,0	5,4	6,8	7,2	3,6	46	2,05	78,7	17,54	13,79	150
SN-811	NT	12342	34.965	2,8	94,2	0,3	4,9	7,0	7,3	3,4	47	2,07	75,9	17,73	13,51	147
Mermaid	-	7256			95,6	0,0	3,8	6,8	7,2	4,7	37	1,87	58,2	16,29	9,54	104
SV1472	NT	11825			92,0	0,0	4,4	6,4	7,2	3,4	48	2,05	68,8	17,97	12,36	135
SV1476	NT	8772,6			93,7	0,7	4,8	7,2	7,3	3,7	47	2,05	75,8	17,68	13,41	146
Bluefox	NT	9922,6			96,9	0,3	4,0	6,9	7,0	3,5	51	2,08	73,3	16,99	12,47	136
3K392	NT	10262			89,8	0,0	4,5	6,8	7,6	2,9	59	2,25	75,3	16,74	12,58	137
3K393	NT	8297,5			93,7	0,3	4,0	6,8	7,3	3,0	51	2,19	78,1	16,87	13,18	144
4K477	NT	10835			96,3	0,0	3,6	6,5	7,1	4,2	48	2,00	78,3	17,97	14,06	153
MA4042	NT	14015			96,6	0,0	4,7	7,2	7,3	3,5	50	2,07	70,2	17,03	11,98	131
ST 15335	NT	9352,1			96,8	0,0	4,8	6,5	7,0	3,9	51	2,10	73,3	17,39	12,77	139
ST 15432	NT	9380,9			97,5	0,0	4,9	7,0	6,8	4,0	47	2,17	75,0	17,21	12,90	140
ST 15434	NT	7323,5			95,9	0,0	4,8	6,9	7,0	4,1	46	2,12	74,8	17,01	12,77	139
Perry	NT	7353,6	25.031	3,4	96,8	0,6	4,3	6,8	6,9	4,0	52	2,03	76,2	17,73	13,52	147
MA4036	NT	8604,8	24.700	2,9	96,2	0,0	4,4	7,1	7,3	3,4	50	2,13	74,0	16,98	12,59	137
MA4032	NT	11084	42.583	3,8	95,5	0,0	4,8	6,7	7,0	3,0	43	2,18	72,2	16,00	11,56	126
SV1439	NT	7796,8			95,7	1,0	4,7	6,8	7,0	4,3	60	2,17	72,2	17,87	12,90	140
o Danicia KWS	-	6937,9			96,1	0,3	3,5	6,3	6,7	4,7	40	2,00	67,0	16,89	11,36	124
4K482	NT	6911,3			93,8	0,7	3,4	6,4	7,2	4,2	52	1,96	65,6	18,49	12,14	132
4K500	NT	7751,8			94,2	0,0	3,2	6,5	7,7	3,9	50	2,11	73,7	17,77	13,10	143
MA4053	NT	7255,4			96,9	2,9	4,6	6,6	7,3	3,8	49	2,06	72,8	17,10	12,48	136
HI1416	NT	8541			95,4	0,3	4,3	6,8	7,3	2,8	52	2,16	76,5	16,69	12,78	139
SV1437	NT	11348			94,5	0,3	4,8	6,8	7,0	3,5	49	2,16	73,4	17,29	12,70	138
SN-866	NT	10279	36.917	3,6	99,1	0,0	4,2	6,3	6,7	3,7	50	2,20	82,1	16,74	13,76	150
LSD					3,8	1,1	0,7	0,6	0,5	0,7	7	0,12	6,6	0,4	1,26	14

* dyrket sort 2014, o observationssort 2014

NT: Nematodtolerant, NR nematodresistent - alle sorter er tillige Rizomaniatolerante

*1 gennemsnit (Average) 2 forsøg (trials) 815, 816

i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter. Af dyrkede sorter har prøvesorterne Louisa KWS og Danicia KWS efterfulgt af Pasteur givet det højeste dækningsbidrag. I bunden ses en række NT-sorter. Men der er flere NT sorter i toppen, hvilket måske indikerer at nye NT sorter efterhånden kan matche samme højtydende stabile niveau, som standardsorterne.

Blandt de sorter, der har været i afprøvning to og tre år, samt solgte sorter har Leonella KWS og Orlena KWS givet et højt sukkerudbytte. Det er interessant, at Leonella KWS, Cantona KWS og Lisanna KWS, der alle er NT sorter, er blandt de højest ydende sorter. I bunden

blandt andre er SN-811 og Tonga, der begge er NT sorter.

Blandt sorter, der første gang har deltaget i afprøvningen i 2014, findes kun en sort med en tendens til et højere udbytte end de bedst ydende sorter, der har deltaget to eller flere tre år. Det er vigtigt, at produktiviteten og dermed udbyttet forsats forøges.

Sukkerudbyttet er det højeste, der er høstet i sortsforsøgene nogensinde. Forskellen mellem højest og lavest ydende sort blandt de sorter, der har været i afprøvning i to og tre år, samt solgte sorter er 1,68 ton sukker pr. ha. Blandt sorter, der har deltaget i afprøvningen i

et år, er den tilsvarende forskel 2,37 ton sukker pr. ha, hvilket også er den højeste forskel inden for hele feltet af afprøvede sorter i forsøgsserien.

En oversigt over de seneste fire års afprøvning af sorter ses i tabel 1. Sorterne er rangeret efter antal år i afprøvningen og dernæst efter deres udbytte i 2014.

Nematodresistente og -tolerante sorter – sammendrag

I årets tre forsøg på nematodinficeret jord er forskellen i sukkerudbytte mellem målesorterne og højest ydende NT-sort, Leonella KWS, 5,58 ton sukker eller 61 procent udbytteforøgelse i gennemsnit af

NY
DANSK
TOPSORT

FAIRWAY

MED UDSIGT TIL SUCCES!

HØJT STABILT UDBYTTE

- forholdstal 103 i 3 års gns.*

MED FAIRWAY FÅR DU:

- Meget højt og stabilt sukkerudbytte
- Høj sukkerprocent
- Meget høj renhed (lille rodfore)
- Godt bladfæste (egner sig til oplagring)

*Nordic Beet Research, 2012 - 2014

MARIBO®
your partner in sugar beet...

Maribo Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5446 0700 · Fax: +45 5446 0701
www.mariboseed.com · info@mariboseed.com

forsøgene. De modtagelige sorter opformerer nematoderne ca. 5 gange, NT sorterne viser stor forskel i opformeringen.

Med en forædling af mere stabile NT-sorter, der giver et stabilt udbytte, både på inficeret mark og på ikke inficeret mark, flytter skadetærsklen sig nedad. Grænsen for, hvornår man bør anvende NT-sorter, er dog fortsat 1.000 æg og larver pr. kg jord indtil, vi med sikkerhed har set at egenskaben er stabil.

Nematodresistente og -tolerante sorter

Der er gennemført tre forsøg med sorter, som er tolerante over for nematoder og Rizomania. I forsøgene indgår 40 sorter inklusive målesorter. Der er tilmeldt 19 nye sorter, 17 er NT-sorter.

Resultaterne af årets forsøg er vist i *tabel 4*. Målesorterne Pasteur og SY Muse er fuldt modtagelige og udbyttefølsomme normalsorter. Nemata indgår som en NR-referencesort (nematodresistent). En nematodresistent (NR) sort er en sort, hvor nematoderne ikke kan opformerer, og den vil pr. definition reducere en nematodpopulation i løbet af en normal vækstsæson. Nemata er denne eneste NR-sort i forsøgene. Lombok kan betragtes som en reference for NT-sorterne.

Jorden er gennemgående i god gødningstilstand med N-min i foråret på 48

kg kvælstof pr. ha i gennemsnit samt reaktionstal på 7,7 i gennemsnit. Forfrugten er vinterhvede med korsblomstret efterafgrøde. Der er i gennemsnit tilført 111 kg kvælstof pr. ha. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 19,0 cm. Forsøgene er sået sent imellem 31. marts og den 12. april. Roerne er taget op mellem 18. og 24. september. Den gennemsnitlige vækstsæson er 166 døgn. Det er 4 døgn mindre end i 2013. Der er i alle forsøg opnået en god fremspiring og dermed tilstrækkelig plantebestand.

I de tre forsøg er der henholdsvis 6.100, 9.600 og 13.300 æg og larver pr. kg jord. Uanset de ideelle vækstforhold har påvirkningen fra nematoderne været tilstrækkeligt til en markant udbyttenedgang hos almindeligt modtagelige sorter. Sorterne MA4053 og SV 1439 har en uacceptabelt høj stokløbningstendens, hvilket svarer til resultaterne opnået i specialforsøget med stokløbning.

Der er god sammenhæng mellem **rod-fure og vaskbarhed**, men der er ikke samme gode sammenhæng mellem rod-fure og vedhængende jord samt mellem vaskbarhed og vedhængende jord som i tidligere år.

I årets forsøg er forskellen mellem bedste (højeste karakter i tabellen) og ringeste rod-furekarakter markant med 2,5, og der er en sikker variation mellem sorterne.

Mindste og dermed bedste rod-fure har Bach og Tonga efterfulgt af Lombok. I bunden findes Louisa KWS og Rosalinda KWS.

Bedste vaskbarhed (højeste karakter) har sorterne Lombok, SV1476 samt MA4042. I bunden findes Louisa KWS.

I modsætning til rod-furen er grenethed overvejende bestemt af dyrkningsforholdene, altså en miljøbettinget egenskab. Mindst grenethed har Gallop og 4K500, mens Rosalinda KWS og Danicia KWS ligger i bunden.

Mindst mængde **vedhængende jord** på roen har første års sorterne HI1416 og 3K92. Af dyrkede sorter ligger kun prøvesorten Samoa med i den bedste ende. I bunden med mest jord på roen er blandt andre ST 15311 og Rosalinda KWS.

Blandt NT-sorterne har ti sorter et aminotal svarende til målesorterne. Bedst er MA4032 og Gallop. I bunden med højeste aminotal ligger SV 1439 og 3 K392.

Det højeste **sukkerudbytte** er høstet med Leonella KWS og 4K477. Blandt dyrkede sorter har Samoa, Louisa KWS og Lombok givet det højeste sukkerudbytte. I bunden findes sorterne, der ikke er NT samt Nemata, der er nematodresistent. Blandt NT sorterne med det laveste sukkerudbytte er MA 4032 og MA4042. En oversigt over de seneste fire års afprøvning af sorter ses i *tabel 2*.

Efterhånden som NT-sorternes dyrkningsegenskaber forbedres generelt, og sukkerudbyttet i ton sukker pr. ha forøges til samme niveau som standard-sorterne på ikke angrebet jord, bliver de mere interessante at dyrke. Det er særdeles positivt, men også nødvendigt, at rodformen for de nyere sorter forbedres signifikant i forhold til målesorterne og øvrige dyrkede sorter. ■

Høst 2014 af forsøg.

**NY FORBEDRET
ELORA KWS**

**Høj sukkerprocent – med og uden nematoder
– det ligger i frøet**

LOUISA KWS^{RT+NT}

- Højeste udbyttensniveau med og uden nematoder
- Høj sukkerprocent (**18,0 – 18,1 %***) uden og med nematoder
- Højeste indtjening (**+427,- Kr. pr. ha***) uden og med nematoder samt tæt på og langt fra fabrikken

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2014

www.kws.dk

KWS

Seeding the future
since 1856

Glimt af sygdomme og skadedyr 2014

Af forsøgsleder
Anne Lisbet Hansen
NBR Nordic Beet Research

Rust

I 2014 er de første rustpustler observeret allerede midt i juli, men formentlig på grund af de tørre og varme forhold har udviklingen været svag indtil sidst i august. I september og frem til optagning har rust udviklet sig kraftigt. Foto er fra forsøg på Møn 24. september 2014, Rikke Nielsen FFS.

Ramularia

Der har i 2014 været svage angreb af Ramularia. Der er dog i et kunstigt smittet forsøg opnået kraftige angreb. Kunstig smitte fremstilles ved at isolere og rendyrke indsamlede Ramularia blade året før. På Århus Universitet bliver Ramularia-isolater opstartet, og på Maribo Seed opformeres svampen i petri-skåle således, at svampesporer og mycelium kan spredes ud på marken med en marksprøjte. I forsøget bliver alle kommercielle sorter samt 2. og 3. års sorter undersøgt for deres modtagelighed overfor bladsvampesygdomme, Sofiehøj 17. oktober 2014, Anne Lisbet Hansen NBR

Merudbytte for svampebekæmpelse

Der har været stort merudbytte for svampebekæmpelse i 2014. På foto ses i forgrunden en ubehandlet parcel, hvor toppen lider af bladsvampeangreb. Roden har påbegyndt en ny frisk grøn top fra hjerteskuddet, men genvækst koster dyrt i udbytte. I baggrunden ses parcel, hvor der er svampebehandlet to gange. Se Oversigt over Landsforsøgene 2014 eller NBR Faglig Beretning 2014 for mere information om svampebekæmpelse og merudbytte. Foto er fra Sofiehøj 15. oktober 2014, Anne Lisbet Hansen NBR.

Gammaugler

I færromonfælder er der i 2014 optalt indflyvning af gammaugler i juli måned. I 2013 var der flere steder angreb af gammauglens larver. Med det formål at monitorere, og i fremtiden at kunne forudsige og varsle for angreb, er der i projektet IPM I ROER opsat et antal fælder rundt om i roedyrkningsområdet. Sofiehøj 21. juli 2014, Anne Lisbet Hansen NBR.

Meldug

Fra slutningen af juli 2014 har meldug udviklet sig i mange marker. Der er varslet for bekæmpelsesbehov ved månedsskiftet juli til august. Udviklingen i angreb af meldug er fortsat igennem august og september. Foto er fra forsøg på Møn 24. september 2014, Rikke Nielsen FFS.

Merudbytte ved at dyrke NT-sorter på arealer med roecystnematoder

Der har været store merudbytter ved at dyrke NT-sorter på arealer med roecystnematoder i 2014. Foto er fra forsøg med 6.000 æg og larver pr. kg jord. I midten ses en parcel med modtagelig sort, der har gul top og er åben. I modsætning hertil ses NT-sorter i parcellerne til højre og venstre. De har frisk grøn top og lukker rækkerne. Møn 30. juli 2014, Rikke Nielsen FFS.

2 NYE PRØVESORTER!

SUKKERBOMBEN

DIADEM

- Ny sort som hæver din pol. pct. Op mod 1 pct.
- Det betyder mindre fragt og større sukkertillæg.
- Lille bladhæfte – god til kulelægning
- Meget fint bladdække

NY OG STÆRKERE NEMATODESORT

TONGA

- Nu med endnu bedre nematodetolerance.
- Meget hurtig fremspiring.
- Absolut glatteste roe
- Sorten du abosolut må prøve.

**Send os en mail så snart du har bestilt disse prøvesorter
...hvis du når det!
og lad os følge dem i fælleskab. Vi kvitterer med en lille gave.**

SESVANDERHAVE

sugar beet seed

WWW.SESVANDERHAVE.COM

Henrik Møller tlf. 21 49 14 24 • henrik.moller@sesvanderhave.com

Tilvækst til over 20 ton på 5T gårde

Af
senior projektleder
- Robert Olsson,
NBR Nordic Beet
Research

Af
projektleder
- Otto Nielsen,
NBR Nordic
Beet Research

Det blev til over 20 ton sukker/ha i håndhøstede parceller på fire af de ti 5T gårde i 2014. Her ser vi nærmere på udbytte i marken i september og november og på tilvæksten derimellem.

Fokus på tilvækst på gården

I 5T-projektet fokuseres på dyrkningen af sukkerroer på hver af de ti gårde, og i denne artikel ser vi nærmere på tilvæksten generelt. I projektet skelnes mellem tre former for udbytte: Det, som leveres til fabrik (Farmer Yield, FY), det, som kan opnås ved at håndhøste de bedste områder i marken (Achievable Yield, AY (foto 1)) og det, som maksimalt ville kunne opnås (Potential Yield, PY) med den mængde vand, varme og lys, der har været i vækstsæsonen. Målet er, at den leverede og den håndhøstede mængde kommer så tæt som muligt på det maksimalt mulige. I denne artikel vil vi fokusere på AY.

Roedyrkningen på gårdene

For de fleste gårdes vedkommende blev roerne sået i de første dage af april

(tabel 1). Fremspiringen var udmærket og lå på over 90 procent. Højest fire procent af planterne spirede frem så sent at de havde fire blade mindre end de øvrige planter ved optællingen i juni. Planteafstanden var lidt større i Danmark end i Sverige, hvilket resulterede i 85.000 planter/ha i Danmark og 91.000 i Sverige. På en enkel gård var plantetallet kun 76.000, men alligevel var det her, at det højeste sukkerudbytte blev målt i de håndhøstede parceller (se nedenfor). For yderligere information om gårdene henvises til tidligere numre af Sukkerroenyt samt projektets hjemmeside: www.projekt5T.nu.

Grønt bliver til hvidt

En god sukkerproduktion tager udgangspunkt i grønne og sunde planter, men spørgsmålet er, hvor meget roetop, der behøves. I det tidligere forår er det vigtigt, at bladapparatet udvikles så hurtigt som muligt, men hvor meget top er nødvendig i juli, september eller november. Er det 25 ton/ha eller måske snarere

40-50 ton/ha? Vi kender ikke svaret på dette og det er endvidere svært at styre mængden af bladmateriale, da det afhænger af forsyningen af vand, lys og næring. Engelske undersøgelser viser, at der forsvinder tre ton tørstof/ha i form af bladmateriale i løbet af en vækstsæson, hvilket svarer til 20-25 ton frisk top/ha. På 5T gårdene blev der i gennemsnit tabt 9,2 ton tørstof i form af bladmateriale fra medio september til medio november, men med stor variation mellem gårdene (tabel 2). Der er således tale om et stort spild af energi, som i stedet kunne være anvendt til opbygning af roelegemet. Roeflade består overvejende af vand og havde en gennemsnitlig tørstofprocent på henholdsvis 12,3 og 13,2 i september og november.

Stort rodudbytte i 2014

Rodudbyttet i de håndopgravede parceller lå mellem 94 og 128 ton/ha i november (tabel 3). Det er et udbyttensniveau som ligger langt over det generelle niveau i tidligere år. Om bare proble-

Foto 1. De seks håndhøstede parceller på hver gård bestod af to rækker i seks meter længde. Der blev både målt rod- og topvægt, og roden blev analyseret for tørstofindhold samt indhold af sukker, natrium, kalium og amino-N. Fotoet er taget den 16. september hos dyrker nummer 3 (Göran Olsson på Lovisero ved Trelleborg).

Foto 2: Gård nr. 1 Gretelund

Foto 3: Gård nr. 2 Valterslund

Foto 4: Gård nr. 3 Lovisero

Foto 5: Gård nr. 4 Tofta

Foto 6: Gård nr. 5 Viderup

Foto 2-6.

Sådan så toppen ud på de fem svenske gårde ved høst medio november. Gård nummer 2 og 4 har sprøjtet mod bladsvampe en gang og de øvrige to gange.

merne med ukrudt, skadegørere samt vand- og næringsstofmangel kan undgås, er sukkerroer utroligt effektive til at udnytte lys og varme ved temperaturer op til 25°C. Netop i 2014 har der været meget gunstige vejrforhold omend visse marker specielt i den østlige del af det danske dyrkningsområde manglede vand i perioder. Store rodudbytter kendes også fra udlandet, blandt andet fra det sydlige Spanien, hvor der dyrkes vinterroer. Her er det ikke usædvanligt med 160 ton/ha, og der er målt op til 200 ton/ha i de bedste parceller i sortsforsøg.

De 128 ton/ha rodudbytte blev opnået i håndhøstede parceller nær Gedesby på Falster. Dyrkeren Jens Erik Petersen kommer blandt andet med følgende forklaringer på det høje udbytte: Kystnær beliggenhed, behagelig og luftig jord (efter frøgræs), relativt lille rustangreb i den valgte sort samt at det generelt lykkedes at holde bladapparatet sundt i hele vækstsæsonen.

Tilvæksten fra kampagnestart i midten af september og frem til midten af november ligger i gennemsnit på 18,3 ton roer/ha, hvilket er en usædvanlig høj tilvækst for denne periode. Tilsvarende målinger fra Sverige i årene 1977-1996

gav omkring 10 ton roer/ha. Tilvæksten har været højest i Danmark med 22 ton/ha mod 15 ton/ha i Sverige.

Lav sukkerprocent

Som beskrevet ovenfor var rodudbyttet usædvanligt stort, men desværre var sukkerprocenten i underkanten. I Danmark betød mindre nedbør i sensommeren, at sukkerprocenterne ved kampagnestart var pæne, men i løbet af kampagnen udlignedes forskellene næsten som følge af en mere gunstig udvikling i sukkerprocenten i Sverige (tabel 4).

De svenske gårde havde generelt en øgning af sukkerprocenten på 0,5-1 procent, men på gård nummer fire, som ligger udenfor Landskrona, var der stor set ingen øgning i sukkerprocent, hvilket måske kan skyldes, at der her kun blev bekæmpet bladsvampe en gang (foto 2-6). I Danmark er det igen gården på Falster (dyrker nummer 8), der skiller sig ud, idet det kun var her, at sukkerprocenten øgedes fra september til november.

Sukkerudbytte på rekordniveau

Fire af de ti dyrkere nåede i 2014 over

Foto 7. Store roer, perfekt plantebestand og sund top på gård nummer 3, den 18. november.

Tabel 1. Oplysninger om dyrker, sådato, roesort og fremspiring

Land	5T-Gård	Gård/sted	Dyrker	Sådato	Roesort	Fre-afstand cm	Frem-spiring %	Sen fremsp. %	Plante-antal 1000/ha
SE	1	Gretelund	HN	1. april	SY Muse	20	94	1	97
	2	Valterslund	MB	4. april	Jolina KWS	21	90	4	88
	3	Lovisero	GO	4. april	Jolina KWS	21	96	3	96
	4	Tofta	MR	4. april	SY Muse	21	91	3	90
	5	Viderup	JM	2. april	SY Muse	21	92	4	86
DK	6	Prästö	CS	10. april	Corvinia	21	94	4	90
	7	Stege	SF	20. marts	Lombok	21	93	0	89
	8	Gedesby	JEP	1. april	Jolina KWS	22	83	3	76
	9	Kettinge	PB	1. april	Jolina KWS	22	92	0	85
	10	Nackskov	HHJP	1. april	Lombok	22	93	1	85
SE						21	92	3	91
DK						21	91	2	85
I alt						21	92	2	88

Tabel 2. Topudbytte (t/ha) i juni, september og november, tilvækst fra september til november, samt tørstofindhold i november. Gård 1-5 er i Sverige og 6-10 i Danmark.

5T Gård	Medio sept.	Medio nov.	Tilvækst sept.-nov.	Tørstof nov.	Tørstof nov.
1	24,0	53,8	33,5	-20,3	3,9
2	6,2	34,2	24,5	-9,7	3,3
3	17,6	37,2	26,8	-10,4	3,1
4	26,0	29,4	23,3	-6,1	2,9
5	24,8	42,6	31,8	-10,8	4,1
6	10,5	28,8	25,4	-3,4	3,4
7	15,1	27,1	19,1	-8,0	2,9
8	18,3	43,8	34,1	-9,7	4,5
9	16,5	28,0	20,4	-7,7	2,9
10	26,1	25,3	19,1	-6,2	2,7
SE	19,7	39,5	28,0	-11,5	3,5
DK	17,3	30,6	23,6	-7,0	3,3
I alt	18,5	35,0	25,8	-9,2	3,4

Tabel 3. Rodudbytte (t/ha) på 5-gårdene i juni, september og november, tilvækst fra september til november, samt tørstofindhold i november. Gård 1-5 er i Sverige og 6-10 i Danmark.

5T Gård	Medio juni	Medio sept.	Medio nov.	Tilvækst sept.-nov.	Tørstof nov.
1	9,0	103,4	115,7	12,3	24,1
2	2,3	79,0	94,0	15,0	19,7
3	9,3	102,5	114,7	12,2	25,0
4	8,3	100,3	118,1	17,7	24,6
5	7,7	99,1	117,2	18,1	24,6
6	4,6	87,3	107,3	20,0	24,4
7	7,8	79,9	100,6	20,7	24,8
8	8,5	105,6	128,3	22,7	30,5
9	7,2	84,8	104,5	19,8	24,0
10	10,1	85,1	109,7	24,7	25,0
SE	7,3	96,9	111,9	15,1	23,6
DK	7,6	88,5	110,1	21,6	25,8
I alt	7,5	92,7	111,0	18,3	24,7

20 ton sukker/ha i de håndhøstede parceller og en femte nåede næsten 20 ton (tabel 5). Hvad skal der til for at opnå 20 ton sukker? I en større forsøgsserie, som blev gennemført i årene 2006-2010, blev der set på betydningen af bladsvampe. I gennemsnit sås en øgning i sukkerudbyttet på 4,2 ton/ha i Danmark (10 forsøg) og 3,6 ton/ha i Sverige (14 forsøg),

fra september til november, hvilket svarer til 75 kg ekstra sukker/ha/døgn.

Sammenfatning

- Målet på 20 ton sukker/ha blev opnået i håndhøstede parceller hos fire af de ti gårde
- Rodudbytter på op til 128 ton/ha, men sukkerprocenter som ønskeligt kunne have været højere
- Varierende mængder af top sætter spørgsmålstejn ved betydningen af dette ■

Tabel 4. Sukkerprocent i september og november på 5T-gårdene. Gård 1-5 er i Sverige og 6-10 i Danmark.

5T Gård	Medio sept.	Medio nov.	Ændring sept.-nov.	Roesort
1	16,25	17,07	0,82	SY Muse
2	15,91	16,89	0,98	Jolina KWS
3	17,21	17,64	0,42	Jolina KWS
4	17,51	17,58	0,07	SY Muse
5	16,58	17,19	0,61	SY Muse
6	17,52	17,50	-0,02	Corvinia
7	18,43	17,93	-0,50	Lombok
8	17,33	17,82	0,49	Jolina KWS
9	17,88	17,38	-0,50	Jolina KWS
10	18,31	17,23	-1,09	Lombok
SE	16,69	17,27	0,58	
DK	17,90	17,57	-0,32	
I alt	17,29	17,42	0,13	

Tabel 5. Sukkerudbytte (t/ha) i september og november på 5T-gårdene. Gård 1-5 er i Sverige og 6-10 i Danmark.

5T Gård	Medio sept.	Medio nov.	Ændring sept.-nov.
1	16,8	19,7	2,9
2	12,6	15,8	3,3
3	17,6	20,2	2,6
4	17,5	20,8	3,2
5	16,4	20,1	3,7
6	15,3	18,8	3,5
7	14,7	18,0	3,3
8	18,3	22,8	4,6
9	15,1	18,2	3,0
10	15,6	18,9	3,4
SE	16,2	19,3	3,2
DK	15,8	19,3	3,5
I alt	16,0	19,3	3,3

når der blev bekæmpet bladsvampe 2-3 gange. Der var stor variation mellem forsøgspladserne på 2,8-4,2 ton tilvækst, og udvælger man heriblandt den bedste tilvækst månedsvis (fra forskellige år), ville man teoretisk kunne opnå en tilvækst på 5,1 ton/ha fra september til november. Således skal sukkerudbyttet i september ligge på mindst 15 ton for at man skal kunne nå de 20 ton til november.

Den observerede tilvækst på 5T gårdene har været betydelig, men med 3,5 ton/ha i Danmark og 3,2 ton/ha i Sverige ligger det stadig under det man kan forvente, hvis man sammenligner med ovenstående forsøgsresultater. Igen er det værd at fremhæve gård nummer 8, som havde en tilvækst på 4,6 ton

STABIL FORSIKRING
FOR NEMATODER 2015

Højt stabilt udbytte med nematoder – det ligger i frøet

ELORA KWS^{RT+NT}

- Høj sukkerprocent (**17,5%***) ved infektion af nematoder
- Højt udbyttensniveau (**fht. 123***) ved infektion med nematoder og højt udbytte uden nematoder (**fht. 101***) over tre år
- En forbedret Julietta samt NT-sort med EPD-behandling

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2014

www.kws.dk

KWS

Seeding the future
since 1856

41.000 tons sukker overført fra 2014 til 2015

Af Klaus Sørensen

En stor roehøst og et stort overskud af sukker i både Danmark og resten af EU kombineret med fyldte lagre medførte, at Nordic Sugar allerede i september meldte ud, at der skal overføres 41.000 tons sukker fra 2014 til 2015.

Der er tale om overskudssukker som herved overføres og indgår som det først producerede kvotesukker i 2015. Overførslen svarer til ca. 11 % af kvoten. De 41.000 tons er baseret på Nordic Sugars forventning på daværende tidspunkt, og ændres forudsætningerne væsentlig, kan overførslen blive højere.

Til sammenligning blev det også sidste år besluttet at overføre sukker, hvor resultatet blev en overførsel fra 2013 til 2014 på 31.000 tons svarende til 8 % af kvoten. Heraf blev dog kun de første 20.000 tons meldt ud før såning, hvor man havde mulighed for at tilpasse arealet. De sidste 11.000 blev først meldt ud i juni måned, længe efter roerne var sået. Her havde de berørte dyrkere ingen mulighed for at tilpasse arealet yderligere.

Frivillig ordning i september

Da det allerede i september stod klart for Nordic Sugar, at det er nødvendigt med en overførsel af sukker fra 2014 til 2015, blev der den 25. september efter aftale med Danske Sukkerroedyrkere åbnet for en frivillig ordning, hvor den enkelte roedyrker kunne tilmelde, hvor meget han ønskede overført.

Dog er det således, at alle dyrkere får overført de første 5 % (levering mellem 100-105 %), som dyrkerne i henhold til Brancheaftalens bestemmelser selv råder over.

Den resterende mængde var det herefter muligt at byde ind på efter princippet ”først til mølle”, og de 41.000 tons blev nået den 10. oktober.

Med den frivillige ordning har alle dyrkere fået en langt bedre mulighed for at planlægge brugen af sit areal til gavn for deres økonomi.

Pris på overskudsroer 2014 contra alternativ afgrøde i 2015

I vurderingen af om man skulle tilmelde sig den frivillige ordning og overføre til 2015, er det et spørgsmål om, hvad man tror giver mest:

1. indtjening fra salg af overskudsroerne i 2014, eller
2. overførsel af sukkeret til 2015, og dermed indtjening fra en alternativ afgrøde på det frigivne areal i 2015.

Det er derimod ikke et spørgsmål om at opveje prisen på overskudsroer i 2014 mod prisen på kvoterøer i 2015.

Indtjeningen fra kvoterøerne i 2015 vil være uafhængig af, om man overfører roer eller ej. Mængden vil være den samme, hvor det udelukkende er et spørgsmål om, hvornår roerne dyrkes og leveres.

I ovenstående vurdering af, om man skulle vælge 1) salg af overskudsroer i 2014 eller 2) overførsel af sukker til 2015, hvor der så skal dyrkes en alternativ afgrøde på det frigivne areal, var den

store ukendte faktor, hvad indtjeningen fra overskudsroerne for 2014 vil blive. Aftalen mellem Nordic Sugar og Danske Sukkerroedyrkere er, at indtjeningen fra salg af overskudssukkeret deles 50-50, hvorefter dyrkernes halvdel omregnes til en pris pr. ton overskudsroer. Da overskudssukkeret fra 2014-kampagnen først sælges i perioden fra slutningen af 2014 til slutningen af 2015, er det umuligt på nuværende tidspunkt at give et bud på, hvad prisen på overskudsroerne ender med at blive. Eneste pejlemærke er udviklingen i prisen på industrisukker i EU samt sukkerprisen på verdensmarkedet, idet det danske overskudssukker alene kan afsættes på disse to markeder. På begge markeder har prisen været faldende, og til sammenligning blev slutprisen for overskudsroer i 2013-kampagnen (udmeldt med slutopgørelsen i november 2014) på blot 150 kr pr. ton – en noget lavere pris end de forgående par år. I vurderingen spiller det naturligvis også ind, at der ikke er fragttilskud til overskudsroer, hvilket giver et noget forskelligt regnestykke afhæng af afstand til fabrikken.

Der var god hjælp at hente fra flere landboforeninger, som opstillede beregninger og scenarier, man kunne støtte sig til ved valget i september af 1) eller 2). ■

Tilbagebetaling af EU-produktionsafgiften - mangler p.t. kun oplysninger fra ca. 150 tidligere dyrkere

Af Klaus Sørensen

EU har i årene 2001/02 - 2005/06 opkrævet for meget i produktionsafgift hos sukkerdyrkerne og industrien, og det for-meget opkrævede beløb skal tilbagebetales til de daværende dyrkere og sukkerindustrien, inkl. renter. I Danmark udgør beløbet 161,4 mio. kr, hvoraf 85,5 mio. kr skal tilbage til de daværende dyrkere, mens resten af beløbet går til Nordic Sugar.

Tilbage i 2002 var der over 6.100 dyrkere, hvoraf under 1.000 fortsat er dyrkere i dag, hvor man har opdaterede kontaktoplysninger. Nordic Sugar står for udbetalingen af pengene, og den 19. september kørte de en første udbetalingsrunde på baggrund af dels de tidligere kontaktoplysninger dels nye kontaktoplysninger, som frem til begyndelsen af september var blevet indsendt fra tidligere dyrkere. Det lykkedes at få udbetalingerne igennem til hovedparten af de tidligere dyrkere, men 1.370 udbetalinger kunne ikke gennemføres.

NaturErhvervstyrelsen har i samarbejde med Danske Sukkerroedyrkere og Nordic Sugar siden begyndelsen af august arbejdet på at få kontaktoplysninger ind fra alle de tidligere dyrkere, hvor der er sket ændringer i oplysningerne siden, man stoppede som roedyrkere.

Kontakten ud til de tidligere dyrkere er primært sket via information og lister på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside og siden november måned med direkte breve ud til de resterende, som man fortsat manglede at høre fra.

Mangler pt. oplysninger fra ca. 150 dyrkere

Status pr. 5. december er, at der blot mangler kontaktoplysninger fra ca. 150 tidligere dyrkere. Her iblandt en del dødsboer, hvor det i nogle tilfælde har været vanskeligere at finde frem til kontaktpersoner og få udbetalingsforholdene på plads.

Listen over de sidste dyrkere kan findes på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside (se evt. link fra Danske Sukkerroedyrkeres hjemmeside). På NaturErhvervstyrelsens hjemmeside kan man også hente skemaet, der skal udfyldes og returneres med de aktuelle oplysninger. Der er tale om et rimeligt simpelt skema.

Oplysninger fra tidligere dyrkere, der indsendes frem til medio december, vil indgå i puljen, som kommer med i den anden udbetalingsrunde fra Nordic Sugar i januar måned.

Ultimativ frist til september 2015

Oplysningsskemaer, der indsendes senere end medio december, vil indgå i en senere udbetalingsrunde. Den ultimative frist for at indsende oplysninger og få produktionsafgiften retur vil være ca. september 2015, som er myndighedernes forældelsesfrist. Den præcise frist fastlægges af NaturErhvervstyrelsen. Penge, der ikke er udbetalt på dette tidspunkt, sendes retur til EU. ■

• Fantastisk fremspiring
• Sukkerprocent helt i top
• Lukker hurtigt rækkerne
• Maksimalt udbytte på nematodejord

• Bedste fremspiring
• Meget høj sukkerprocent
• Bredt bladdække
• Bedste høstkvalitet

Strubes observationsorter
-værd at holde øje med!

strube
Innovation og tradition

Harvest PLUS – maksimalt udbytte, minimalt høsttab

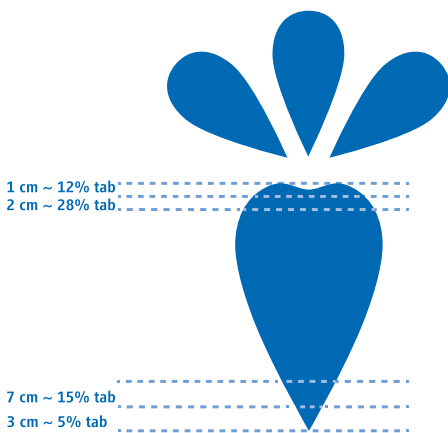

Af produktchef Kristian Nørby Nielsen
Strube Scandinavia ApS

Maksimalt udbytte, hvem siger nej tak til det? Det første du kan gøre for at hæve dit udbytte i roerne er ved at få alt rod materialet med fra marken.

Hvad kan der tjenes ved at minimere sit høsttab

Hvis man tager udgangspunkt i Nordic Sugars "spildværktøj" vil man risikere et høsttab som vist i figur 1.

Figur 1 viser procenttabet af mistet top og spids af roen. Kilde: Nordic Sugar.

Beregninger ud fra de i figur 1 viste procentsatser viser, at der let tabes omkring 700 kr./ha. Har du 40 ha med roer kan du forholdsvis let miste en indtjening på godt 28.000 kr. som ellers kunne sættes lige ned på bundlinjen.

Derfor sætter Strube fokus på Harvest PLUS i vores forædling.

De forskellige genotyper set fra luften. Søllested, Lolland.

Harvest PLUS er:

- Ensartethed
- Bladhæfte
- Placering i jorden
- Rodform

Ensartethed starter hos dyrkeren med en god og ensartet jordbearbejdning, hvilket giver gode forhold for god fremspirring. Ensartethed, kommer yderligere fra høj frø kvalitet. Strubes unikke 3D plus scanningsteknologi, scanner alle frøpartier, så der kun arbejdes videre med det bedste frø. Efter scanningen bliver frøet primet. Under primingen simuleres foråret med fugt og varme, dette gøres i løbet af en uge. At få frøet til at spire er som sådan ikke noget problem, men at få det til at stoppe igen på det helt rigtige tidspunkt, så det kan spire videre ude i marken, er virkelig en præcisionsopgave.

Moniteringen af **bladhæfte** er det næste element i Harvest PLUS. For optimal høstbarhed søges et smalt bladhæfte, med blade som lukker hurtigt af i foråret og som har den rette spændstighed til høst,

derfor bliver der løbende lavet målinger igennem vækstsæsonen. Her bruges igen 3D teknologien, men denne gang foregår det hele bare ude i marken. Grunden til, at der bliver brugt et scanningsapparat, er, at målingerne bliver mere nøjagtige at sammenligne end en visuel bedømmelse, og dermed kan der laves en mere nøjagtig statistik.

Det tredje element er **placering i jorden**. For optimal aftopning kræver det, at roerne sidder i samme ens højde. Det er selvfølgelig ikke nemt at aftoppe en roe med et bladhæfte lige i jordoverfladen, men det er heller ikke nemt, hvis roen sidder så højt i jorden, så den bliver væltet af afpudderen. Men om roen sidder 2 cm eller 5 cm over jorden, betyder ikke så meget.

Det sidste element i Harvest PLUS er moniteringen af **rodformen**. Også her bliver forædlingen udfordret af naturen. Det ville jo være dejlig enkelt, hvis man kunne have en roe med mange tons, høj sukkerprocent og som bare var ren, men

TV, billede af scanner udefra i brug i efteråret. TH, billede af scanner indefra i brug i foråret.

sådan er virkeligheden ikke sat sammen. Når du har den ene egenskab dækket ind, er der som regel nogle negative følgeegenskaber, som skal forædles til et lavere niveau. Egenskaber som brudstyrke og elasticitet er også vigtige parametre, når vi snakker høstegenskaber af roen.

Hvad bliver der gjort?

For Strube er Harvest PLUS ikke noget nyt, da det har været i fokus i mange år. I

2014 har der været Harvest PLUS forsøg i Tyskland, Holland, Belgien, Sverige og ikke mindst i Danmark. Her har vi testet forskellige genotyper af, under lokale forhold, og monitoreret på, hvordan deres høstbarhed er ud fra de 4 Harvest PLUS elementer.

I Danmark blev der etableret omkring 8 ha med forsøg nær Søllested på Lolland. Som en del af forsøget blev alle

genotyperne scannet inden høst med Strubes mobile scanner. Her blev der scannet for højde over jorden, rodform, bladhæfte samt beskadigelse af roerne ved optagning.

Alle sammen vigtige parametre for at minimere høsttabet og et fokusområde for Strube i forædlingsarbejdet. Der bliver hvert år tabt mange tons sukker i roemarkerne, og disse ekstra tons vil vi gerne hjælpe hele vejen til fabrikken. ■

Når de tyske, italienske og franske forsøg høstes, sker det ved brug af Blue Mobile. Blue Mobile er Strubes forsøgsoptagere, udviklet af Strube, hvor de har taget en normal selvkørende roeoptager, taget tanken ud af den, og sat et laboratorium ind i den i stedet. Den nyeste version er en Holmer T3, som er bygget om.

Brug af Blue Mobile giver en unik mulighed for at få en masse data fra forsøg meget hurtig. Når der høstes mere end 80.000 forsøgsplot på forskellige lokaliteter både i Tyskland, Frankrig og Italien spares tid med at få forsøgsroer ind til et laboratorium og forarbejde dem, inden der kan komme data ud af det. Det eneste, der kommer til videre analyse, er en lille prøve i en petriskål, resten bliver analyseret "on site".

Fra Kontraktbørs til billig el og tilskud til ny traktor på Energiaktion.dk

Af
Kenneth Lykkedal,
Kommerciel
direktør i
Energiaktion.dk

Af
Kurt Nielsen,
Direktør i
Partisia

Folkene bag Kontraktbørsen for handel med sukkerkontrakter står bag en ny og enkel måde at sikre billig el (se box 1) og opnå højest muligt tilskud til energibesparelser som eksempelvis at skifte en traktor ud med en mere energibesparende model (se box 2). Sammen med eksperter i handel med energi Torben Synnest og Kenneth Lykkedal har Partisia udviklet internetauktionen - Energiaktion.dk, som gør det enkelt for fx landbrug at sikre bedste pris for el og energibesparelser.

Bedre end selv at forhandle

“Da auktionen var slut, viste det sig, at der var en forskel på ca. kr. 5.000 mellem det bedste tilbud jeg selv havde indhentet og det laveste tilbud, som Energiaktion.dk kom frem med.”

I gennemsnit har kunderne opnået mellem 10-20 % i besparelse på elprisen ved at benytte Energiaktion.dk
BOX 1

Billigere strøm på auktion

Stifter af energiaktion.dk Torben Synnest er kendt for hans mere end 20 års arbejde med liberalisering af el-markedet, hvilket har bidraget til lave elpriser til de store forbrugere. Energiaktion.dk som uafhængig markedsplads er et naturligt næste skridt og har fokus på at opnå den samme konkurrence-effekt for de små og mellemstore virksomheder.

For at det skal lykkes gør Energiaktion.dk to ting:

1. markedet vendes om, så i stedet for at man som el-køber skal ringe rundt for at forhandle en god pris, er det el-leverandørerne, der byder på el-køberens fremtidige forbrug og
2. hele processen automatiseres så meget som muligt, så det bliver enkelt at afholde en auktion og enkelt at byde på en auktion.

Som en særlig udfordring ved handel med el kræver det kendskab til det historiske forbrug for at få en skarp pris fra el-leverandørerne. Dette sker ved, at Energiaktion.dk indhenter det historiske forbrug fra Energinet.dk' "Datahub", en mulighed der har været tilgængelig siden marts 2014.

Tilskud til ny traktor på auktion

Den samme auktionsløsning kan også bruges til at opnå tilskud til udskiftning af en traktor eller anden energiforbrugende maskine. Afhængig af energibesparelsen er man berettiget til et tilskud, men tilskuddet skal forhandles med de energiselskaber, der administrerer ordningen på vegne af staten.

På Energiaktion.dk byder energiselskaberne i konkurrence med hinanden. Der-

med sikres den højeste pris for energibesparelsen, og i sidste ende det højeste tilskud. Tilskuddet kan være mere end 100.000 kr ved udskiftning af en traktor (se box 2).

119.000 kr i tilskud fra højest bydende

Udskiftning af en Fendt 936 med en New Holland T2.270 har udløst et tilskud til en landmand på 119.000 kr fra højest bydende energiselskab.

Tilskuddet afhænger af den konkrete situation.

BOX 2

Energibesparelse giver tilskud

Når man udskifter en mindre energieffektiv maskine fx. en traktor med en mere energieffektiv traktor, er man berettiget til et tilskud (en energibesparelse), som kan sælges. Energibesparelsen, kan sælges til et hvilket som helst net- og distributionselskab i Danmark og beregnes ud fra en før og efter beregning af det årlige brændstofforbrug. Der tages udgangspunkt i maskinernes fabriksstandardværdier for energiforbrug på henholdsvis den gamle model og den nye model. Desuden tages der højde for den enkelte maskines arbejdsbelastning samt årligt antal kørte timer.

Hvem og hvad er omfattet?

Alle private og offentlige virksomheder er berettiget til tilskud – herunder landbrug, entreprenører, maskinstationer osv. Tilskuddet gælder alle energiforbrugende maskiner som traktorer, mejetærskere, fodervogne, mini-læssere, selvkørende marksprøjter, rendegravere, gravemaskiner, minigravere, havetraktorer, fejmaskiner mv. Det er en forudsætning

for tilskud, at den gamle model ikke er nedbrudt og udtjent. Der skal, med andre ord, være tale om alm. udskiftning og vedligehold af maskinparken.

Styr på dokumentationen

Det der konkret sælges er ”dokumenterede besparelser”. Ved udskiftning af fx en traktor er det relativt enkelt og Energiaktion.dk kan hjælpe med den del. Kontakt Energiaktion.dk på mail

kl@energiaktion.dk eller på tlf. 2966 3779 for at høre mere om mulighederne for realisering af energibesparelser. Det med småt. Det er gratis at afholde en auktion. Energiaktion.dk tager et gebyr, såfremt man accepterer kontrakten (resultatet af auktionen). For el er det 0,3 øre/kWh, og for energibesparelser er det 0,7 øre/kWh. Som uafhængig markedsplatform er der ingen anden betaling til Energiaktion.dk. ■

Energiaktion.dk

Energiaktion.dk er en uafhængig markedsplatform, som sikrer laveste pris på el og højeste pris på tilskud til energibesparelser.

Kontakt info

Kenneth Lykkedal

Tlf.: 2966 3779

Mail: kl@energiaktion.dk

www.energiaktion.dk

strube
Innovation og tradition

pasteur
strube

harvest plus
Maksimal udbytte – minimal høsttab

- Økonomi helt i top (Kilde: NBR 2014)
- Top 3 i udbytte (Kilde: NBR 2014)
- Bedste bladdække af alle markedssorter
- Unik høstbarhed med Harvest Plus
- Hurtig fremspiring med 3D Plus

Stabilitet!

Strube Scandinavia ApS. | Kristian Nørby Nielsen | M 20 83 51 65 | k.nielsen@strube.net | www.strube-international.net

Af gårdejer
Johannes Bay Poulsen
"Egemose"
ved Horslunde

Dybdeharvning efter roer.

Igen et nemt efterår

Så er det tid til en efterårsberetning fra Nordvestlolland.

Siden jeg skrev sidst, er efteråret fløjet af sted, og nu er det snart jul. Vi havde kun lige afsluttet høsten, inden efterårsarbejdet startede, først med rapsen, som blev sået omkring den 20. august i et relativt fornuftigt såbed, trods de tørre forhold. I år har vi sået rapsen efter en dybdeharvning, og det var en ret effektivt og hurtigt måde at få sået rapsen i en fart, når der stadig var lidt halm, der skulle bjerges samtidig.

Vinterhvede begyndte vi at så den 9. september og var færdige omkring den 23. sep. Det var tørt for plovne, og der gik nogle sliddele til, men såbedet var fanta-

stisk godt, og den efterfølgende regn og høje temperatur fik alle marker til stråle og vokse, hvilket de faktisk gjort lige ind til midt i november.

Hvis jeg havde vidst, at middeltemperaturen forblev så høj henover efteråret, skulle vi have sået både vinterhvede og rapsen 14 dage senere, end det vi gjorde. Vi har rapsplanter som små juletræer og hvede, der pletvis har tendens til at gå i lejesæd, så jeg håber på en ikke al for hård vinter.

Højeste sukkerprocent i første levering

Sukkerroerne er blevet sprøjtet 2 gange for svamp med 0,5 l Opera i hver sprøjtning. Roerne har ellers holdt sig pæne grønne det meste af efteråret, men den seneste måned har der udviklet sig en del svamp og rust. Vi skulle nok have trukket de to sprøjtninger lidt eller have delt dem i tre for den sidst optagne tredjedel. Så er det lige spørgsmålet, om det der er økonomi i en tredje sprøjtning?

Sukkerroehøsten begyndte for vores vedkomme den 24. september med en sukkerprocent på 17,8, renhed på 91 % og et udbytte på 15,3 t/ha. Sjovt nok har vi haft den højeste sukkerprocent i vores første leveringsuge og så ellers støt faldende for hver uge. Den seneste uges levering ligger på 16,6 %. Det er da første gang, jeg har opleveret en støt faldende sukkerprocent henover hele efteråret! Det kan man så undre sig over! Rodudbyttet har trods alt været stigende og ligger på omkring 100 tons rene roer/ha. De sidste tre leveringsuger har udbyttet mere eller mindre ligget stabilt på 16 t/ha.

Vi har en del roer lagt i kule og tager de sidste op første uge af december. Forholdene i marken har været helt ideelle her den sidste halvdel af november. Roeoptagen efterlader marken i god stand, og det gør det muligt at få lavet en god dybdeharvning eller pløjning.

Gæs i tusindvis ødelægger hvede og roer

Samtidig med det travle efterårsarbejde skal vi hele tiden have et øje på vores hvedemarker. Gæs i mange tusindevis

De første roer lægges i kule den 11. november.

Eftersårssprøjtning i vinterhvede.

kan på få timer omdanne en fin vinterhvedemark til en nedbarberet og nedtrampet mark. Problemet vokser kun for hvert år, og vi kunne jage gæs væk hele dagen, hvis vi havde resurserne til det. Indtil videre har afgrøderne ikke taget skade, men det vil de i et eller andet omfang hen over vintermånederne. Som noget nyt oplever vi gæs, der lander i en ikke optaget roemark og æder løs af den synlige del af roen, plus de efterlader området med nedtrampede blade. Dette gør det vanskelig at udføre en ordentlig afpudsning af roen.

Roeoptagning med en Holmer T3.

Efter et meget uproblematisk år med høje udbytter vil jeg vente med at konkludere på roehøsten til mit næste indlæg. Men indtil videre glæder jeg mig over det, der er kommet i hus og de gode forhold, vi har kunnet udføre arbejdet under. ■

*Med ønsket om en god jul til alle.
Johannes*

Holmer Exxact T4-40

Den mest innovative roeoptager nogensinde!

- ✓ Økonomisk Mercedes MTU 625 hk. motor med Turbo-compound.
- ✓ 4 x 1050mm og høje 800/70R38 lavtryksdæk giver minimalt jordtryk.
- ✓ Bagaksel med helt nykonstrueret flydende ophæng som fordeler vægten optimalt under alle forhold.
- ✓ 1000 mm. læsebånd og 900 mm. indføringsbånd, giver op til 40% højere kapacitet i forhold til nærmeste konkurrent.

**MACHINE
OF THE YEAR 2014**

Kontakt os for at høre mere om årets maskine 2014!

EKSTROM14574

Pas på med placering af roekuler under højspændingsledninger

Af Klaus Sørensen

Vær opmærksom på placering af roekuler, så de ikke kommer til at ligge under højspændingsledninger. Har man placeret en kule under ledninger, kan det meget nemt give problemer i forhold til læsning af roerne.

Loven indeholder restriktioner, som er gældende i en afstand på 15 m ud til hver side af højspændingsledningerne. Der er indenfor denne afstand en generel maksimal højde på 3 m, man skal holde sig under. Der er dog en undtagelse for landbrugsmaskiner, som må gå op til 4,5 m, men det er tvivlsomt, om læsning af roer indgår under denne undtagelse,

da der her ikke er tale om almindelige landbrugsmaskiner. Højden på en maskine måles i forhold til den maksimale højde på alle bevægelige dele af maskinen, antenner m.v.

Uanset om den maksimale højde ved læsning af roer er den generelle på 3 m eller de 4,5 m gældende for landbrugs-

maskiner, vil det under alle omstændigheder være en grænse, som en læsemaskine overskrider. Har man fået lagt en kule under højspændingsledningerne, skal man således læsse dem på anden vis, så man holder sig under den maksimale højde.

Husk, det er et spørgsmål om sikkerhed.

Danmarks Sukkermuseum udskrev i forbindelse med kampagnen 2013 en fotokonkurrence, hvor man kunne indsende billeder med temaet roer og kampagnen.

Der blev indsendt mange flotte billeder, hvor de besøgende på museet sidste vinter kårede vinderen. De 3 bedste billeder vises her.

1. præmien gik til Kim Schou fra Nakskov

3. præmie til Henry Holm fra Nakskov

2. præmien til Fanny Vad Bødker fra København

**HØJESTE
TOTAL-
UDBYTTE***

Med fokus på stabilitet og bundlinje – det ligger i frøet

JOLLINA KWS^{RT}

- Højeste udbytte af markedssorter 2014 (**fhf. 104***) over tre år
- Stabilt udbytte og høj indtjening, hvor transportudgifter ikke er afgørende
- God bladdækning, som bidrager til optimal ukrudtskontrol

* Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2014

www.kws.dk

KWS

Seeding the future
since 1856

Sukkeroverskud lægger pres på prisen

I henhold til en rapport fra Den Internationale Sukkerorganisation, ISO ved Lindsey Jolly vil lageret af sukker på verdensmarkedet udgøre 42 % af forbruget, hvilket er med til at trykke prisen på sukker.

Sukkerproduktionen i verden forventes i 2013/14 at blive ca. 181 mio. tons mod en forventet på forbrug på ca. 177 mio. tons og dermed et overskud på 4 mio. tons.

Forbruget er steget med 2,1 %, og dermed et øget forbrug på 3,7 mil. tons. Det er hovedsagelig i Nord- og Mellem Afrika, Mellemøsten, Fjernøsten og Latin Amerika at forbruget stiger.

Produktionen af sukker fra sukkerrør

falder med 1 %, hvilket er det første fald i 7 år.

I det kommende år, 2014/15 er der fortsat udsigt til en balance/en lille underskudsproduktion på markedet. Både produktion og forbrug i Kina forventes at falde, men Kina har fyldte lagre på over 9 mio. tons, som er medvirkende til den nuværende situation med en presset sukkerpris.

Thailand, som er blevet verdens andenstørste eksportør efter Brasilien, vil øge sin eksport grundet højere sukkerudbytter, og landet eksporterer nu mere end 9 mio. tons sukker.

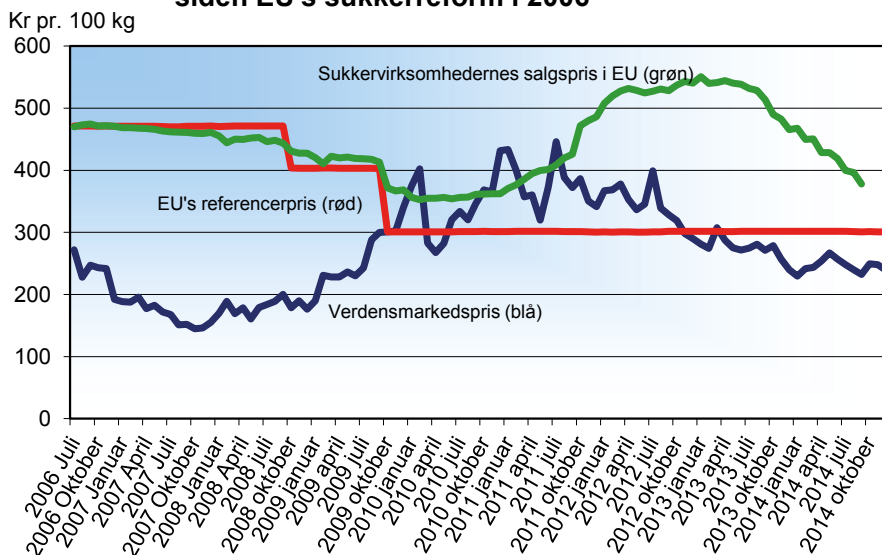
Indien ser ud til også at få et godt udbytte med øget produktion og eksport til følge.

Den tidlige monsun fik således ikke nogen negativ betydning for sukkerproduktionen.

I Rusland og Ukraine stiger produktionen med forventet 6 % som følge af øgede udbytter, selvom vejrforholdene har været noget skiftende i området.

Brasiliens sukker har indtil nu ikke været så hårdt ramt af tørken, som andre afgrøder i landet, men høsten og sukkerproduktionen kan komme til en tidlig afslutning, hvis de dårlige vejrforhold fortsætter, hvilket vil reducere forsyningen. Nogen siger, at Brasilien er i sin største krise i historien i landets sukkerproduktion grundet manglende finansiering, lavere priser og få nye sukkerfabrikker på vej.

Verdensmarkedsprisen og EU's priser på hvidtsukker siden EU's sukkerreform i 2006

Verdensmarkedsprisen på sukker ligger fortsat på et lavt niveau omkring 320 Euro pr. tons (2.400 kr) og dermed et stykke under den interne sukkerpris i EU.

I EU fortsætter sukkerprisen sit fald som følge af fyldte lagre og en stor produktion.

Prisen er faldet markant siden sommeren 2013, hvor den lå på et niveau omkring 720 Euro pr. ton sukker, og siden da er prisen faldet til 508 Euro pr. ton i september 2014, som er den seneste opgørelse fra EU-Kommissionen – svarende til en reduktion på næsten 30 pct.

Kort Nyt

Australien anklager Indien

Australien anklager Indien for at bryde WTO-aftalen via ulovlige eksporttilskud til sukker.

Anklagen går mod Indiens eksporttilskud, lidt på linje med da EU for 10 år siden blev dømt for tilskud til sukkerproduktion i den daværende WTO-sag. Det var dengang Australien, Thailand og Brasilien, der anklagede EU. Nu har Australien indledt anklagen mod Indien med en lang række spørgsmål til hele Indiens produktions- og eksportforhold, men de kan ikke få Indien til at svare på alle deres spørgsmål.

Når man kender lidt til Indiens måde at

reagere på, er det ikke mærkeligt – det er min egen erfaring.

Potentiale for effektivisering i Sydafrika

Sukkervirksomheden Tpngaat Hulett i Sydafrika har mulighed for at øge deres produktion med 400.000 tons sukker over de næste 4 år uden at skulle investere i nye anlæg – hverken på dyrknings- eller fabrikkensiden. Dels på grund af større udbytter i marken dels ved bedre ekstraktion i fabrikkerne, hvilket vil medvirke til at mindske omkostningerne. Virksomhedens resultat af årets første 6 måneder viser en stigning på 16 %, 68 mio. US-dollar. Det er i øvrigt tankevækkende, at hvis forbruget pr. indbygger i Mellem Afrika skulle svare til forbruget i Sydafrika, ville det medføre et øget forbrug på 6-8 mio. tons sukker.

Forskning i Sverige med hæmoglobin fra sukkerroer

Forskere i Sverige har fundet hæmoglobin i sukkerroer, der kan bruges som blodtilskud. Der er tale om næsten det samme som menneskeligt hæmoglobin. Tidligere mente man, at det kun blev dannet i planten, når den havde været under stress eller frost, men nu har man erfaret, at det også dannes under normale forhold. Det er lige så simpelt at udtrække hæmoglobin af sukkerroen som at udtrække sukker. Det nye hæmoglobin vil blive testet på dyr i nær fremtid.

Dyrkerne i Vietnam skifter til andre afgrøder

Dyrkerne i Mekongdeltaet i Vietnam har opnået høje udbytter i år, men da prisen på sukkerrør til dyrkerne er faldet betragteligt, skifter de alligevel

til andre afgrøder. Det er tredje år i træk, at dyrkerne lider tab på produktion af sukkerrør. Prisen på sukker er også faldet grundet store lagre.

Cuba forventer en stigning

Arbejdere i sukkerindustrien - ja her er det ikke ledelsen, som udtaler sig – forventer en stigning i produktionen i den kommende høst. Stigningen forventes efter et skuffende 2013/14, hvor man blot nåede en produktion på 1,6 mio. tons sukker.

De fleste sukkerrør høstes nu med maskiner, og de nyeste høstere er udstyret med bæltter, så høsterne også kan køre under fugtige forhold. Høsten løber frem til slutningen af april næste år.

Man tilstræber at få flere fabrikker, der har ligget stille i mange år, i drift i de kommende år.

19 øre opkrævet til Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrkning

Af Klaus Sørensen

I Slutopgørelsen for 2013 fra november 2014 er der opkrævet et ekstraordinært beløb på 19 øre pr. ton roer, i alt ca. 493.000 kr. Beløbet er en del af de danske dyrkeres betaling til Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrkning (NBR).

Normalt dækkes bidraget via Sukkerroeafgiftsfonden, men tilskuddet i 2014 på 1,9 mio. kr fra Sukkerroeafgiftsfonden dækker ikke hele det aftalte beløb fra dyrkersiden. Det har således været nødvendigt med denne ekstraopkrævning.

EDENHALL SCHMOTZER VERVAET

753/754

Nu er 2015 modellen til salg

Opdateret optagningssystem der sikrer hele og rene roer

EDENHALL
VALLÅKRA, SVERIGE

Radrenser fra Schmotzer
Parallelogram til rækkeafstand
16-100 cm

TEL: +46 42 324050
E-mail: info@edenhall.se www.edenhall.se

Opdateret motor- og hydrauliksystem i 2015 giver et lavere brændstofforbrug

KARLMERTZ
Sakskøbing Tlf. 5470 4822
Horreby Tlf. 5444 7035

For fremvisning:
Ring 4033 8405
eller 2128 3788

DOBLO

TIL TIDLIG SÅNING

HØJT UDBYTTE

- forholdstal 101 i 3 års gns.*

MED DOBLO FÅR DU:

- Minimal tendens til stokløbning
- Meget høj renhed (glat rodform)
- Ensartet og sikker etablering
- Godt bladfæste (egner sig til oplagring)

*Nordic Beet Research, 2012 - 2014

MARIBO®

your partner in sugar beet...

Maribo Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5446 0700 · Fax: +45 5446 0701
www.mariboseed.com · info@mariboseed.com

POST

PP

DANMARK

Magasinpost - SMP
ID-nr. 46584

Al henvendelse til: Danske Sukkerroedyrkere, Axeltorv, Axeltorv 3, 1., 1609 København V.
Ændringer vedr. abonnementet ring venligst 33394220